JONAS RUGIENIUS 2-1-70
19235 BEAVERLAND ST.
DETROIT, MICH. 48219

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: LUdlow 5-9500

VOL. LIII Price 10 c. KETVIRTADIENIS, THURSDAY, SPALIO, OCTOBER 2, 1969 Kaina 10 c. Nr. 231

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Lietuvos ir Latvijos vyskupai vyskupų sinodo sąrašuose

VATIKANAS. — Spalio 11 d. prasidedančiame nepaprastame pasaulio vyskupų Sinode dalyvaus 14 Rytų apeigų Bažnyčios patriarkų, arkivyskupų ir vyskupų, 94 pasaulio kraštų katalikų Bažnyčios vyskupų konferencijų pirmininkai ar jų įgaliotiniai, 3-jų didžiųjų vienuolijų — jėzuitų, benediktinų ir pranciškonų atstovai, 19-ka Romos kūrijos ir Vatikano įstaigų vadovai ir17-ka Šv. Tėvo specialiai paskirtų narių, viso 147 dalyviai. Pasaulio vyskupų Sinodui vadovaus popiežius Paulius VI-sis, padedamas trijų paskirtų kardinolų. Be to, Sinode dalyvaus generalinis Sinodo sekretorius lenkų vyskupas Ladas Rubin, trys specialių komisijų sekretoriai ir 7-nių kraštų vyskupų konferencijų sekretoriai, be balsavimo teisės. Oficialiai paskelbtame Sinodo dalyvių sąraše Lietuvai atstovauja Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų apaštališkasis administratorius vyskupas Juozapas Matulaitis-Labukas ir Latvijai, Rygos bei Liepojos vyskupijų apaštališkasis administratorius vyskupas Julijonas Vaivods.

Apollo 12 ruošiasi į mėnulį

CAPE KENNEDY. — Amerikos astronautai, kurie Apollo 12 išskris į mėnulį lapkričio mėnesį, mėnulyje vaikščios ilgiau,, jie nuo nusileidimo vietos paeis apie pusę mylios. Apollo 12 komanderis yra Charles Conrad. Į mėnulį išlips astronautai Charles Conrad ir Alan Bean, gi erdvėlaivyje pasiliks astronautas Richard Gordon. Astronautai mėnuly išbus 7 valandas, o iš viso su aparatu mėnuly išbus 31 valandą.

Rusai norėjo pavogti lėktuvą

BEIRUTAS. — Libano karinė vadovybė praneša, kad norėta pavogti prancūzų gamybos Mirage sprausminis naikintuvas. Įvykio vietoj susišaudant sužeisti du norėję lėktuvą pagrobti rusai. Susišaudyme vienas rusas sunkiai sužeistas, taip pat sužeistas vienas Libano sau gumo vyras. Suimtieji rusai yra Alexander Komjakov ir Vladimir Vasiljev. Vienas iš jų turi diplomato statusą. Pas rusus rasta 200,000 dolerių čekiais ir 2,500 dol. grynais. Į kokią valstybę jie norėjo pavogtu lėktuvu skristi, nėra žinoma. Kartu suimtas vienas libanietis iš armijos išmestas lakūnas.

Sovietai skelbia, kad tai yra provokacija.

Švedai rems Šiaurės Vietnamą

STOCKHOLMAS. — Švedijos užs. reik. min. Torsten Nilsson praneša, kad Švedija planuoja suteikti Š. Vietnamui pagalbą ir 40 mil. dolerių paskolą trijų metų laikotarpiui. Nilssonas tai pareiškė 24-me socialdemokratų kongrese.

Amerikiečiai trečiosios marinų divizijos kariai išsisi Dong Ha bazėj, laukdami transporto į Quang Tri bazę. Jie iš Vietnamo atitraukiami spalio 15 d.

JAV ARMIJA SAUGO PASAULĮ

Amerikos bazių yra 33-juose užsienio kraštuose

WASHINGTONAS. — Amerikos armijos pagal 1969 m. rugsėjo 1 d. statistiką yra 3,461,190 vyrų. Iš jos daugiau kaip trečdalis — 1,188,894 vyrai yra ne Amerikoje. Iš to skaičiaus Vietname yra 537,000 karių, 32,600 yra Pietų Azijos vandenyse — laivyne, 56,000 karių Korėjoj, 47,000 Thailande, 45,000 Okinavoj, 30,000 Philipinuose ir 40,000 Japonijoj.

Iš viso amerikiečiai turi savo kariuomenės 33 kraštuose, 316,000 karių yra Vakarų Europoj, 21,000 yra Vidužemio jūros laivyne, kur yra 7-sis laivynas, su 190 laivų ir 750 lėktuvų. Taip pat Amerika turi 10,000 vyrų Turkijoj, 1,600 Etiopijoj, 24,000 Lotynų Amerikoj, 15,000 Panamoj.

Amerika iš viso turi pasauly 402 bazes ar instaliacijas. Iš viso bazių yra Azorų salose 1, Bermudoj — 3, Britų Vakarų Indijoj 1, Kanadoj 1, Panamos kanalo zonoj — 13, Kretoj 1, Kuboj 2, Etiopijoj 1, Vokietijoj 132, Graikijoj 2, Grenlandijoj 2, Islandijoj 1, Italijoj 9, Japonijoj 42, Korėjoj 55, Libijoj 1, Marianoj 6, Maršalo salyne 2. Po vieną yra Midway, Moroke, Olandijoj, Newfoundlande, Pakistane, Philipinuose 6, Puerto Rico 6, Ryukyus 16, Ispanijoj 8, Taiwane 3, Thailande 7, Turkijoj 3, United Kingdom 12, Vietname 59, Virginijos salose 2.

Amerika yra padariusi pagalbos sutartis su 42 valstybėm, kurioms pažadėta karinė pagalba. Amerikos kariai yra 402 didesnėse bazėse ir 1927 mažesnėse bazėse, kuriose stovi beveik trečdalis JAV karių.

Amerikos bazės užsieniuose apima 4,000 mylių plotą, kurios yra 30 kraštų, kai kurių nuomone tokios karinės bazės reiškia, kad trisdešimtyje kraštų gali įvykti panašūs į Vietnamo įvykiai. Jeigu skaityti visas karines misijas, Amerikos karių yra 68 valstybėse.

Visa tai išlaikyti reikia apie 13 bil. dolerių. Nepaisant išlaidų, Amerika stovi pasaulyje laisvės gynėja. Jei ne jos šie kariniai vienetai, daugelis kraštų būtų raudonųjų praryti. Kritikų nuomone, tokios bazės nebeturį reikšmės dėl atominio amžiaus, tačiau įvykiai Korėjoj ir Vietname rodo, kad šių Amerikos bazių ir įsipareigojimų reikšmė milžiniška, saugant pasaulį nuo kruvinojo komunizmo.

Gromyko lankosi Kanadoj

OTTAWA. — Sovietų užsienio reikalų min. Gromyko šiandien lankosi Kanadoje, kur užmegs artimesnius ryšius su Trudeau vyriausybe. Dabartinis min. pirm. Trudeau lankėsi Maskvoje dar Stalino laikais, 1952 metais įvykusioj ekonomistų konferencijoj.

Švedų jaunimas nesidomi komunizmu

Kirūna. — Laplandijos sostinės Kirūna-Švedijoje, komunistų partijos sekretorius Elov Larsjon, viešai pareiškė, kad Švedijos jaunimas nesidomi komunizmu. Net komunistų partijai priklausantys jaunieji nariai visai nesidomi Sovietų Sąjunga ir komunistų partijos organizuojamomis į ten ekskursijomis, neskaito Lenino ir Markso veikalų, gi labiau vertina Mao-Tse tungo mintis ir futbolo sportą.

Vyskupai gina piliečių teises

ASUNCION. — Paragvajaus katalikų vyskupai bendru raštu kreipėsi į krašto parlamentą protestuodami prieš naujo įstatymo projektą, kuriuo siekiama suvaržyti piliečių teises, spaudos laisvę ir įvesti absoliutinį totalitarizmą, daug kartų pasmerktą katalikų Bažnyčios.

Gen. Alfredo Ovando yra naujasis Bolivijos prezidentas. Karininkų grupė nuvertė prez. Luis Adolfo Siles.

Josef Kempny yra naujasis Čekoslovakijos kompartijos vadas, vietoj išmesto Aleksandro Dubčeko.

ŠV. TĖVAS APIE PAŽANGĄ IR TRADICIJAS

VATIKANAS. — Popiežius Paulius VI-sis, sugrįžęs iš vasaros rezidencijos Castel Gandolfe, bendroje audiencijoje Šv. Petro bazilikoje, priėmė gausius maldininkus iš viso pasaulio tautų. Ta proga pasakytoje kalboje Šv. Tėvas ragino tikinčiuosius likti ištikimais tikėjimui ir Bažnyčios tradicijai. "Iš tikrųjų — kalbėjo popiežius - šiandien pasaulio gynimas keičiasi radikaliai ir nebegalima laikytis vien tik senųjų jo formų. Priešingai, mūsų pareiga yra priimti kiekvieną gerą dalyką, kurį naujieji laikai teikia. Dar daugiau, mes patys privalome puoselėti kiekvieną pažangą, kad visi galėtume džiaugtis geresnio pasaulio laimėjimais. Bet — pabrėžė Šv. Tėvas — šis bėgimas priekin, neverčia nukrypti nuo tikrojo kelio, kurį senoji tradicija yra nustačius. Šią tradiciją saugo ir palaiko Bažnyčia ir neleidžia kiekvienam, kad ir gerais bei religiniais tikslais vadovaujantis, savaip tvarkyti religinį, bažnytinį ir liturginį gyvenimą visai atsisakant bažnytinės praeities. Šiame Bažnyčios atsinaujinimo procese kaip tik ir reikia didžiausios ištikimybės Bažnyčiai, ištikimos meilės, kuri neslepia trūkumų ir silpnybių, bet visa širdimi siekia tikrosios Bažnyčios gerovės, — pabrėžė Popiežius baigdamas savo kalbą.

Audiencijoje dalyvavo nemaža Čekoslovakijos maldininkų grupė iš Čekoslovakijos, kurią Šventasis Tėvas nuoširdžiai pasveikino, linkėdamas taikos, sekmės gyvenime ir visų dabarties klausimų laimingo išsprendimo. "Ypatingai linkime visiems", pareiškė Šv. Tėvas Čekoslovakijos maldininkams "likti ištikimais jūsų tautos krikščioniškajai tradicijai, kaip tai gražiai patvirtina jūsų taip gausus dalyvavimas šioje audiencijoje".

KALENDORIUS

Spalio 2 d.: Angelų sargų šventė, šv. Modestas, šv. Meno, Girdutis, Pavandė.

Spalio 3 d.: šv. Evaldas, šv. Teresė Kūdikėlio Jėzaus, Milgintas, Alanta.

Saulė teka 6:47, leidžias 6:33.

ORAS

Chicagoje ir apylinkėse šiandien dalinai saulėta, temperatūra daugiau 70 laipsnių.

Izraelis vis bombarduoja

TEL AVIV. — Izraelio lėktuvai visą laiką puola Egipto karinius taikinius, taip norėdami sustabdyti Egipto agresinius ketinimus. Žydai skelbia, kad visi lėktuvai grįžę į savo bazes.

Kasdieną miršta tūkstantis žmonių

GENEVA. — Tarptautinė pasaulio krikščionių artimo globos organizacija "Joint Church Aid" Ženevoje praneša, kad nepaisant visų pastangų, mirimų procentas Biafros civilinių gyventojų tarpe paskutiniu laiku žymiai padidėjo. Kasdien miršta daugiau negu 1,000 žmonių, ypatingai bado kankinamų moterų, vaikų ir senelių tarpe. Pasaulio krikščionių Bažnyčių teikiama pagalba maistu ir vaistais yra nepakankama, nors pilni pasiaukojimo lakūnai nuo praeitų metų padarė jau 3,500 skridimų, perveždami 37,000 tonų maisto ir vaistų.

Goldbergo siūlymai

WASHINGTONAS. — Arthur Goldberg, buvęs JAV ambasadorius Jungtinėse Tautose siūlo, kad JAV tuojau sustabdytų Vietname puolimus lėktuvais, atitrauktų kariuomenę, panaikintų vadinamas "ieškok ir sunaikink misijas", ir tai, esą, padėtų susitarti su Šiaurės Vietnamu. Goldberg nenustato atsitraukimui datos, kaip sen. Goodel. Panašius siūlymus atsitraukti daro ir Šiaurės Vietnamo komunistai, kad taip galėtų užimti visą Vietnamą.

B. Stockdale, San Diego, Calif. kalbasi telefonu Paryžiuje, kur ji iš Šiaurės Vietnamo delegacijos sužinojo,kad jos vyras lakūnas, numuštas virš Vietnamo, yra gyvas, tik sužeistas.

MASKVOS TAIKUS MOSTAS PEKINUI

TOKIO. — Minint kom. Kinijos liaudies respublikos 20 m. sukaktį, šventėje pasirodė ir Mao Tse-tungas, tuo būdu panaikindamas gandus, kad jis sergą. Apie tai pranešė Pekino radijas. Kartu su juo pasirodė ir jo pavaduotojas gynybos min. Lin Piao. Skelbiama, kad abu vyrai lygiom valdo milijoninę kom. Kinijos armiją. Pasak radiją, Mao Tse-tungas šypsojęsis ir mojavęs rankom gausiai susirinkusiai miniai. Apie Mao postą, kaip kariuomenės vado, pranešimus padarė laikraščiai: "Pekino Liaudies laikraštis", "Išlaisvinimo armijos dienraštis" ir "Raudonoji vėliava". Ligi šio laiko Lin buvo žinomas kaip aukščiausias armijos vadas. Laikraščio vedamajame buvo paskelbta, kad kraštas sieks su visais taikos, tačiau kas užpuls Kiniją, tie bus sunaikinti.

Devynių minučių kalboje Lin Piao kvietė stiprinti jėgas ir toliau tęsti Mao kvietimą kovoti prieš Amerikos ir socialistinį imperializmą, kas, žinoma, turima galvoje Maskva.

Sov. Rusija atsiuntė iškilniem sveikinimą, kuriame daro užuominą, kad stengsis ieškoti su kinais draugiškų santykių. Iškilmėse Mao Tse-tungas nekalbėjo.

Prenešimas Lotynų Amerikos reikalu.

WASHINGTONAS. — Prez. Nixonas Lotynų Amerikos politikos atžvilgiu pranešimą padarys spalio 31 d.

Walter Schael, Vakarų Vokietijos FDP partijos vadas, kuris eidamas į koaliciją su socialistais, gali padėti Willy Brandt laimėti kanclerio postą.

Ištrūko iš komunistų nelaisvės

SAIGONAS. — Amerikos kariai išlaisvino iš komunistų nagų 91 Pietų Vietnamo gyventoją, gi 79 žmonės patys pabėgo. Skelbiama, kad visi Duc Bon kaimelio gyventojai, esančio 70 mylių nuo Saigono buvo verčiami dirbti ir paruošti maistą komunistams, o gyventojai turėjo badauti. Pabėgėliai buvo priglobti Amerikos bazėj, kur jie penkerių metų laikotarpyje pirmą kartą turėjo progos taip pat išklausyti šv. Mišias ir priimti komuniją. Gyventojai pabėgo, kai buvo norima išgabenti į kitą vietą, po to kiti buvo išvaduoti.

Paprašė pabėgėlio teisių . .

SYDNEY, Australija. — Čekoslovakijos generalinis konsulas Australijoj Karel Franc paprašė pabėgėlio teisių po to, kai Čekoslovakijoj buvo pašalintas iš aukštesnių postų Dubčekas. Australijos vyriausybė suteikė pabėgėlio teises Francui, žmonai ir trims vaikams.

TRUMPAI IŠ VISUR

● **Brazilija** pripažino revoliucinę Bolivijos vyriausybę.

● **Baxley, Ga.**, bus statoma atominė jėgainė.

● **Irano** šachas Amerikoj lankysis spalio 21 d.

● **Kipro saloje** nuo 1964 m. esančių Jungtinių Tautų karių dvasiniams reikalams aptarnauti šiomis dienomis Nikosijos mieste pašventinta nauja katalikų koplyčia. Iškilmėse dalyvavo Jungtinių Tautų generalinio sekr. U Thant atstovas, Kipro salos vyriausybės delegacija ir gausūs tikintieji. Naujoji koplyčia pastatyta Jungtinių Tautų karių aukomis.

● **Peru ir Sov. Rusija** pasirašė prekybos sutartį. Perú eksportuos į Sov. Rusiją varį, sidabrą, žuvis, medvilnę ir aukso.

● **Prez. Nixono** pasiūlymas, kad balsuotojai tiesiog rinktų JAV prezidentą, be elektorių, susilaukė pritarimo.

● **Astronautai** Armstrong, Aldrin ir Collins atvykę į Bogotą, Kolumbijoj susilaukė šilto priėmimo. Vyrai aplankys 22 valstybes.

● **JAV iš Thailando atitrauks** 6,000 vyrų ligi kitų metų liepos mėnesio.

● **Mahatma Gandhi** gimė 1869 m. Sukakties proga jo gimtajame mieste Indijoj jo vardu pavadintas vienas kelias.

Žydai Vengrijoj

Budapeštas. —Minint II-jo pasaulinio karo metu įvykdytų žydų transportų į sunaikinimo lagerius 25 metų sukaktį, vyriausias Budapešto žydų rabinas pareiškė, kad šiuo metu Vengrijoje dar gyvena apie 100,00 žydų. Prieš karą Vengrijoje buvo priskaitoma daugiau negu 600,000 žydų.

Britanijoj nekels atlyginimų

BRITANIJA. — Anglijos min. pirm. Harold Wilson pastebėjo darbo unijoms, kad vyriausybė laikysis atlyginimo nekėlimo politikos, bent ligi šių metų pabaigos. Jis kalbėdamas darbo partijos vadų susirinkime pastebėjo, kad Britanija labiau reikalinga Bendrajai Europos rinkai, negu ta rinka Britanijai.

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA

Redaguoja Emilija Pakalniškienė. Rankraščius siųsti adresu: E. Pakalniškienė, 3948 S. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60632
Telef. — FRontier 6-6489

112-TOS KUOPOS SUSIRINKIMAS

Marquette Parke, Chicagoj, yra gausi Lietuvos vyčių 112 kuopa. Jos nariai turi energijos ir noro dirbti. 112 kuopos darbai mažai tegarsinami, tačiau yra reikšmingi.

Rugsėjo 16 d. Dievo Motinos Gimimo parapijos salėje įvyko metinis tos kuopos susirinkimas. Pirmininkavo A. Dagis, sekretoriavo I. Rakaitytė. Iš valdybos narių pranešimo paaiškėjo, kad kuopai priklauso 179 nariai. Keletas jų dalyvavo metiniame seime. A. Zakarka savo pranešime apie seimą pasidžiaugė, kad delegatai buvo drausmingi. Jie kasdien galėjo lankyti pamaldas. Kiti atstovai džiaugėsi ekrane parodytais vaizdais iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo.

Iš Chicagos daug laiškų parašyta senatoriams Lietuvos laisvės reikalu. Gruodžio 20 d. bus kuopos Kalėdų vakaras. 12 narių pakelta į aukštesnius laipsnius.

Vyčių choro pirmininkas V. Bilitavičius prašė kuo daugiau vyčių ir šiaip mylinčių dainą stoti į chorą. Repeticijos vyksta kiekvieną pirmadienį Vyčių salėje. Prasideda 8 val. vakare. Chorui vadovauja muzikas F. Strolia.

Po visų pranešimų J. Zakarkienė pravedė naujos valdybos rinkimus. Pirmininku vienbalsiai išrinktas A. Zakarka, vicepirmininke -Rūta Dagienė, sekretoriumi -A. Gates, kasininke - Monika Kasper, kuri ilgus metus tose pareigose perrenkama, finansų sekretoriumi - A. Dagis, susirašinėjimo sekretorė - Geraldinė Mockuvienė. Išrinkti du iždo globėjai: Irena Rakaitytė ir A. Raubiškis. Tvarkdariais išrinkti: A.Skudra, A. Shulicke, A. Tatuško ir E. Krivickas. Kan. V. Zakarauskas pasiliko kuopos dvasios vadu ir tuojau prisaikdino naująją valdybą.

Pusantros valandos užtrukęs ramus ir malonus susirinkimas baigtas malda. Po to buvo vaišės.

Bal. Brazdžionis

SERGA VYČIAI CHICAGOJE

Sendraugių vyčių Chicagos kuopoje serga šie nariai:

1. **Ignas Sakalas,** organizacijos garbės narys, Chicagos sendraugių kuopos garbės pirmininkas ir vyčių istorijos autorius, prieš mėnesį laiko buvo stipriai susirgęs ir patekęs į Šv. Kryžiaus ligoninę. Dabar, kad ir grįžo iš ligoninės namo, dar sirguliuoja.

2. **Kazys Jonaitis - Žilvytis,** buvęs "Vyčio" redaktorius ir centro valdybos pirmininkas, pradžioje rugsėjo susirgo, taipo paraližuotas. Jis yra sukūręs šimtus eilėraščių ir juos paskelbęs "Vytyje". Dalį jų 1967 m. išleido atskiru leidiniu, pavadintu "Sielos Balsai". Gydosi Šv. Kryžiaus ligoninėje, 349 kambaryje, dr. Šimkaus priežiūroje. Šiuo metu jau taisosi, sveiksta.

3. **T. Aleliūnas,** ilgametis vyčių organizacijos narys, šiomis dienomis vėl susirgo. Gydosi namie. Prieš mėnesį laiko sirgo žmona Ona, kuopos sekretorė.

4. **U. Žemaitienė,** buvusi uoli vyčių darbininkė, jau metai laiko serga senelių prieglaudoje Lemonte.

5. **E. Zakaraitė,** buvusi ilgametė kuopos finansų sekretorė, buvo susižeidusi koją ir gydosi jau daugiau kaip pusmetį. Šiuo metu pradeda krutėti ir susirinkimus lankyti.

6. **Teklė Norbutienė,** jau daugiau kaip 50 metų išdirbusi su vyčiais, pradėjo sirgti. Kol kas gydosi namie, 4239 S. Washtenaw Ave. Tel. 376-3246. Gerai būtų, kad kas ją aplankytų.

P. Dirkis

Frank Zogas. Midland taup. ir skol. bendrovės prezidentas, šiais metais globojas Balfo vajų.

POSĖDIS CHICAGOJE

112 kuopos valdybos posėdis įvyks spalio 7 d. 8 v.v.p. Zakarkų bute, 6958 So. Rockwell St. Tai bus pirmas ir svarbus naujos valdybos posėdis. A. Z.

CLEVELANDO SENJORŲ VYČIŲ POBŪVIS

Ypatingo pasisekimo susilaukė Clevelando senjorų vyčių kortų pobūvis, įvykęs rugs. 28 d. Rožės Sankalienės ir jos dukros Stasės namuose. Erdvios patalpos buvo perpildytos. Didžiausia padėka priklauso namų savininkėms ir rengėjų komisijai: Rožei Sankalienei, St. Sankalaitei, M. Trainauskaitei, K. Petkūnienei, P. Ziguvui ir antrajai senjorų vicepirmininkei Julei Salaševičienei. Dėka šios komisijos pasiaukojimui, į tą kortų pobūvį sutraukta daug svečių, gauta daug dovanų, visi svečiai nuoširdžiai priimti. Padėka komisijai ir savininkėms.

Senelis

Balfo Chicagos apskr. v-ba, skyrių atstovai, dalyvaujant Balfo garbės pirm. prel. J. B. Končiui, c.v. gen. sekr. A. Dzirvonui, svarstė Balfo tradicinio vajaus reikalus, kurio atidarymas bus spalio 5 d. 3 val. p.p. Kolumbus Vyčių salėje. Vajaus globėjas — adv. Pranas Žogas. Sėdi iš k. O. Kavaliūnienė, V. Baleišytė, prel. J. B. Končius, E. Samienė ir R. Simokaitienė; stovi A. Dzirvonas, V. Šimkus, A. Ūselis, K. Repšys, K. Balčiūnas, J. Mackevičius, F. Sereičikas, A. Pupelis, J. Litvinas, Ed. Litvinas, K. Bružas, K. Čepaitis.

PALENGVINSIME JIEMS NEVILTIES DIENAS

JURGIS JANUŠAITIS

Spalio mėn. visoje Amerikoje didieji artimo meilės darbininkai išeina į gatves ir beldžiasi į kiekvieno tauraus lietuvio namų duris, prašydami aukos vargstančiam broliui ir sesei. Tai Balfo ištikimieji talkininkai, ar tai būtų aukų rinkėjai ar nuoširdūs Balfo darbų rėmėjai — aukotojai. Jau dvidešimt šeštuosius metus ši didžioji šalpos organizacija vykdo rudeninius vajus ir suteiktas lėšas naudoja į vargą ir nelaimes patekusiems lietuviams šelpti bet kuriame pasaulio krašte. Balfo tikslų nebetenka aiškinti, nes jie ir taip kiekvienam yra aiškūs. Tik yra visų mūsų pareiga, gerai ir patogiai įsikūrus kasmet atsiminti spalio mėn. ir atiduoti savo auką, atiduoti ją su meile ir gera širdimi, nes už ją bus dėkingi tie, kuriuos gyvenime lydi alkis, ligos, nelaimės, kurie gyvena neperteklinuose.

Ir šiais metais Chicagos didžioje lietuvių kolonijoje Balfo vajus pradedamas spalio mėnesį.

Apie vajaus vykdymo planus ir darbus š. m. rugsėjo 23 d. "Laisvosios Lietuvos" patalpose spaudos žmones painformavo Chicagos Balfo apskrities pirmininkas Valerijonas Šimkus.

Jis pasidžiaugė, kad šiais metais Balfo vajų globoti mielai sutiko Midland Savings ir Loan Ass. prezidentas Frank Zogas, čia gimęs ir augęs lietuvis, tačiau daugeliu atvejų savo auka ir darbais prisidėjęs prie lietuviškų darbų parėmimo. Vajaus atidarymas bus spalio 5 d., sekmadienį, 3 val. po pietų Columbus Vyčių salėje, 2306 West 69 st. Į vajaus atidarymą pirmininkas Valerijonas Šimkus kvietė spaudos, radijo žmones, visus Balfo rėmėjus ir nuoširdžius talkininkus — aukų rinkėjus.

Spaudos žmonės buvo painformuoti ir apie planuojamus darbus. Jau dabar sudaromos Balfo skyriuose seniūnijos. Vajų vykdys visi sutartinai — apskrities valdyba, Balfo skyriai ir sudarytos seniūnijos.

Šiais metais numatoma surasti mecenatų, kurie įgalintų atžymėti ilgamečius ir uoliuosius Balfo talkininkus specialiomis dovanėlėmis.

Uolus Balfo organizatorius K. Bružas pažymėjo, kad aukų rinkėjai darbą atlieka iš meilės artimui ir Balfo talkininkai jokio atlyginimo nėra reikalingi.

Valerijonas Šimkus ypatingą dėmesį kreipė į rinkėjus ir pageidavo, kad visos jaunimo organizacijos įsijungtų į šalpos darbą, ir tai būtų didelis ir konkretus organizacijų darbas. Atsimintina, kad kasmet senieji veikėjai ima daugiau ir daugiau pavargti, gretos retėja, tad jaunų pajėgų įsijungimas į kilnų artimo meilės darbą tikrai būtų prasmingas.

Malonu pastebėti, kad Balfo darbus nuoširdžiai remia mūsų visa spauda ir radijo valandėlės. Ir šiais metais inž. Rudžio Antano radio forume numatoma vajaus atidarymo proga su ruošti programą — su Balfo darbuotojais pokalbį.

Dėl Balfo vajaus konkrečių pasiūlymų davė spaudos žmonės žurn. Vytautas Kasniūnas, "Naujienų" redaktorius A. Pužauskas, Juozas Šlajus, P. Stakauskas, K. Bružas ir kiti.

Taigi nuo spalio 5 dienos ištisą mėnesį turėsime progą pasitikti Balfo svečią — aukų rinkėją. Atsiminkime savo varganas dienas ir dabartinį sotų gyvenimą, drauge prisiminkime ir tuos, kurie šiandien tebeina vargo keliais ir su didele viltimi žiūri į mus, laukdami nuoširdžios pagalbos. O juk yra visada geriau duoti, nei prašyti. Savo auka ir darbu skaidrinkime mūsų brolių bei sesių nelaimingas dienas.

EARN 5 1/4 % PER ANNUM ON $1000
INTEREST COMPOUNDED DAILY

Standard Federal pays 5¼% interest per annum on savings certificates of $1,000.00 or more. Issued for 6 months.
A 90 day gold eagle passbook account which pays 5% per annum ($50.00 minimum) is also available.
Regular passbook savings earn 4¾% per annum.
Interest is compounded daily, paid quarterly.
Savings in by the 10th earn from the 1st.

STANDARD FEDERAL
Savings and Loan Association of Chicago
Assets over $141,500,000.00 - Reserves and Surplus over $12,000,000.00 (more than twice the legal requirements)
Federal Charter • Federal Supervision
4192 Archer Avenue at Sacramento ■ Chicago, Illinois 60632 ■ VI 7-1140
HOURS: Mon., Thurs. 9 A.M.-8 P.M. • Tues., Fri. 9 A.M.-4 P.M. • Sat. 9 A.M.-12 Noon • Wed.-No Business Transacted

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
4545 WEST 63rd ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. LUdlow 5-9500

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily except Sundays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription: $17.00 per yr. in Cook County, Illinois, $15.00 per year outside Cook County, $18.00 foreign countries.

Prenumerata:	Metams	½ metų	3 mėn.	1 mėn.
Cook County, Illinois	$17.00	9.00	5.00	2.00
Kitur JAV	$15.00	8.00	4.50	1.75
Kanadoj ir kitur užsieny	$18.00	9.50	5.50	2.25

* Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymus.

* Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:30, šeštadieniais 8:30 — 12:00

* Administracija dirba kasdien 8:30 — 4:30, šeštadieniais — 8:30 — 12:00.

Ofiso HE 4-5758
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 West 51st Street
Valandos: antradieniais, penktadieniais 2—9 v., šeštadieniais 10—1 p.p.
Ligoniai priimami pagal susitarimą

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 9—11 ryto ir 4—8 v. v.
Šeštad. 9 v. r. — 2 v. popiet

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirmad. ir ketv. 1—4 ir 7—9; antrad. ir penktad. 10—4; šeštad. 10—2 val.

ASSOCIATE OPTOMETRISTS
Lietuviškai kalba
DR. FRANK PLECKAS, Opt.
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Valandos pagal susitarimą
Uždaryta trečiadieniais

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
Crawford Medical Building
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
5159 So. Damen Avenue
Valandos tik pagal susitarimą
Trečiadieniais uždaryta.

Rez. Tel. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti: MI 3-0001.

Telef. 423 - 2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 So. Kedzie Avenue
Val., pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir šeštad. 8 v. r. iki 3 v popiet.

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų rez. PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 v.v.
Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
(Tel. 737-2290 ofiso ir rezidencijos)
Priima ligonius tiktai susitarus — (By appointment)

Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val. kasdien nuo 7 iki 9 v. v., šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
Ofisas 2454 W. 71st Street
Val.: antrad. nuo 2—5 popiet, ketvirtad. nuo 6—8 vakare
Ofiso telef. 776-2880
Rezid. telef. 448-5545

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 8-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 W. 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1—4 p.p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
15542 So. Cicero, Oak Forest, Ill
Kabineto tel. 687-2020
Namų tel. 839-1071
Vizitai pagal susitarimą

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. GRovehill 6-0617
Valandos: pirm. ir ket. nuo 12 val iki 2 val. p.p. ir nuo 7 iki 8 v. vak.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p.p ir vakarais pagal susitarimą.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. telef. WAlbrook 5-5076

Tel. — REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12 - 4 val. p. p., 6 - 8 val. vak., šeštad. 12 - 2 val. p. p., trečiad. uždaryta.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 W. 71st Street.
Telefonas — 925-8296
Valandos: 2—8 v. v., penktad. 10—12 v. r., 2-8 v. vak. Šeštad. 1-4 v. vakaro. Sekmad. ir trečiad. uždaryta
Rezid. tel. WA 5-3099

Rezid. Telef. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS, GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street. Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak. Išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., Treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. 2—4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 — 8 val vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p.p., šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p.p.
Ofiso telef. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

Ofis. PR 8-7773. Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv., 5—8 val., antrad. ir penkt. 1—4 val.
Priimėja tik susitarus

Ofiso tel. 767-2141 Namų 636-4850
DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val.: pirmad., antrad., penktad. 1-4 ir 6-8 v. v., ketvirt. 6-8 v. vakaro. Šeštadieniais 11-1 val. popiet.

Tel. OFiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakare 7-9, antr., penktad. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Tel PROospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6648 So. Albany Avenue
Val.: pirm., antrd., ketv. 6—8 val. vak., penkt. ir šeštad. 2—4 popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal susitarimą.

Of. Tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priimėjas ligonius tik susitarus
Val. 2—4 p. p. ir 6—8 val. vak.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Remkite "Draugą".

Kolektyviniai ir

INDIVIDUALŪS LAIMĖJIMAI

Mes čia suruošiame daugybę įvairių švenčių ir suvažiavimų, mitingų ir demonstracijų, bet labai retai visa tai pastebi amerikiečių spauda. Dažnai, jei pastebi, tai smulkmenas, šalutinius, o ne esminius dalykus. Tačiau, jei ir nepastebi, perdaug nėra ko nuliūsti, nes daugumą tų darbų mes daromė patys sau. Juk ir mes patys reikalingi vieningo susibėrimo, susidrausminimo, jėgų išbandymo, pavyzdžio mūsų jaunimui. O pagaliau visa tai aprašoma mūsų spaudoje, kuri irgi sekama tiek priešų, tiek mūsų draugų. Tačiau, šalia kolektyvinių pasirodymų, iškyla individualus asmuo, pasiekias kartais tų pačių ar net didesnių rezultatų, tautinės reklamos ir kultūrinių laimėjimų prasme.

*

Kartais kokiame lietuvių suvažiavime ar šventėje pasirodo labai daug darbo įdėjęs kolektyvas, o amerikiečių spaudoje iškeliama dažnai tik vienas ar kitas asmuo. Neretai stebimės, kad po didžiulio lietuvių laisvės kovai ryškinti ir remti suvažiavimo amerikiečiai apie jį nė žodžio, kai apie kokio rašytojo knygą angliškai išleistą, kad ir nelabai didelės leidyklos, prašoma tuzinas didesnių ar mažesnių recenzijų. Jose taip pat iškeliamas tėvynės vardas, ko siekė ir suvažiavimas ar šventė. Kada suruošiama kokia tautinių šokių ar dainų šventė, amerikiečių spauda tai daugiau pamini, nes juos žavi mūsų tautinių drabužių gausumas ir masiški šokiai ar dainos. Tačiau, kai pastato koks ansamblis ar kitas specialus vienetas didesnį muzikinį kūrinį ar net operą, dažnai visa tai svetimųjų spaudoj praeinama negirdomis. Bet ne retai lietuvis solistas susilaukia net kelių didžiųjų laikraščių recenzijų, kaip tai yra buve ne kartą su lietuvių žvaigžde L. Šukyte Metropolitain operoje ar ir su sol. V. Kojeliene, kurios koncertas Chicagoj buvo paminėtas visų keturių didžiųjų Chicagos laikraščių.

Ne vienam kyla klausimas, kodėl meninis ir, palyginti, neblogas vienetas mažiau vertinamas, negu paskiras solistas. Ir čia galima atsakyti, kad individualus menininkas, dailininkas ir rašytojas, muzikas ir solistas daugiau gali pasiekti, nesusirišęs su kitais, nes individualiai menininkas gali labiau ir meniškiau išvystyti jam Dievo duotas kūrybines galias. Todėl, besidžiaugiant mūsų mums brangiais meniniais kolektyvais, negalima užmiršti ir individualaus menininko.

*

Žinoma ,nereikia manyti, kad individualaus asmens pasisekimas būtinai turi būti ir tobulas. Mes čia iškeliame, kad amerikiečių visuomenėj daugiau susilaukia garso individualūs menininkai, tačiau gali būti atvejų, kad mases žavįs menininkas irgi gali būti bevertis. Juk gerai prisimename, kad laisvoje Lietuvoje Pupų Dėdė turėjo daugiau klausytojų negu mūsų valstybinė opera, bet kieno nuopelnai mūsų kultūrai didesni, nereikia aiškinti.

Tuo norime pažymėti, kad populiarumas nėra kūrybinio pajėgumo mastas, lygiai nesvarbu, kiek spaudoj apie tą ar kitą įvykį rašoma, tačiau šiaip ar taip mūsų pavienių kūrėjų įnašas mūsų laisvės kovai ir mūsų kultūrai yra neabejotinai didelis. Jis ne retai atneša mūsų tėvynės labui daugiau, negu masiški parengimai. Mūsuose nuolat manoma, kad reikia remti tik kolektyvinę veiklą, nes kolektyvinė veikla esanti mūsų visų, o privatūs atsiekimai yra privatus reikalas. Manytume, kad individualūs laimėjimai yra visu mūsų laimėjimai, kaip kokio nors vieno lietuvio prasižengimas meta dėmę visai visuomenei. Kiekvienas laimėjimas ar pralaimėjimas neša garbę ar nemalonumus visai lietuviškajai šeimai.

*

Šį rudenį yra keletas individualių menininkų pasirodymų. Tai šį šeštadienį sol. D. Kučėnienės koncertas, ateinantį šeštadienį atžymimi rašytojai M. Vaitkus ir D. Brazytė, meninėj daly programą atlieka sol. V. Kojelienė. Bus ir daugiau panašių pasirodymų, ir juos turime priimti kaip mūsų laisvės kovai ir kultūrai reikšmingas apraiškas. Džiaugdamiesi lietuvių laimėjimais, turime prisidėti bent dėmesiu. Jeigu autorius gali išleisti knygą ir ja pasiekti skaitytoją, tai solistas ir aktorius reikalingi betarpio kontakto. Mūsų menininkai yra dideli lietuvių ambasadoriai svetimųjų tarpe, nes menas kalba visom kalbom ir dailiau negu geriausi diplomatai. Ir kaip tokie jie visi reikalingi mūsų dėmesio, kaip dažnai į juos dėmesį atkreipia ir svetimieji mūsų visų garbei ir džiaugsmui. **Al. B.**

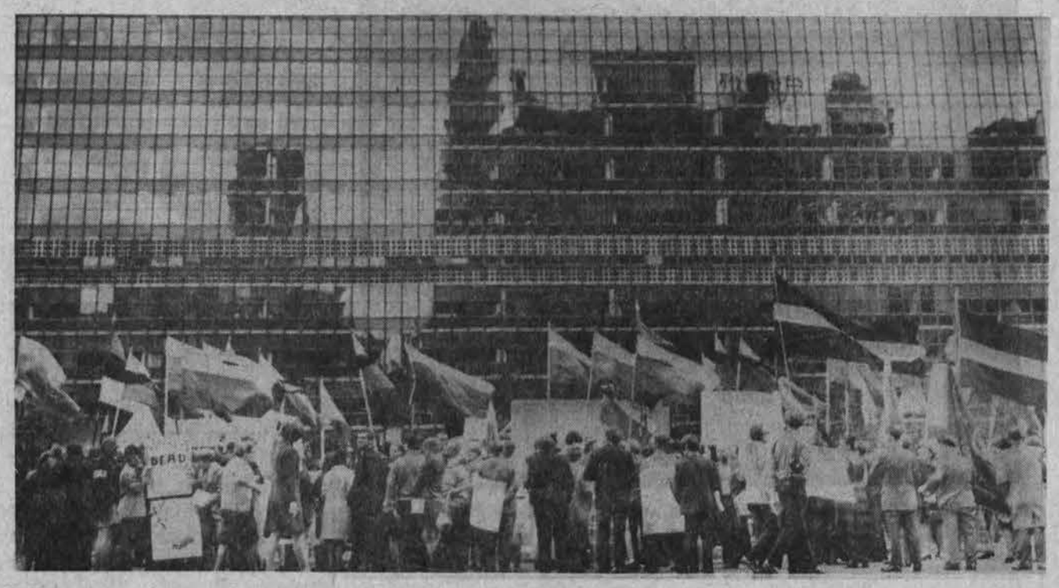

Pabaltiečių surengtų demonstracijų prie Jungtinių Tautų būstinės vaizdas. Demonstracijomis buvo reikalaujama atitaisyti gėdingą Molotovo - Ribentropo sutartį ir tos sutarties padarytas skriaudas.
Nuotr. Vyt. Maželio

PRIEŠ TRISDEŠIMT METŲ

Antrojo pasaulinio karo išvakarės

Hitleris, užsitikrinęs Stalino pagalbą — draugystę ir nesikišimą į jo planus, 1939.VIII.23 sutartimi, jau galėjo padegti paraką. Lenkijos puolimas buvo numatytas 1939.VIII.26, šeštadieni, pusiau penktą valandą ryto. Joks įvykis, joks naujas faktas negalėjo sutrukdyti Reicho valdytojo pradėti antrąjį pasaulinį karą.

Europai liko vos kelios dienos taikos. 1939 m vasara ėjo į galą ir beveik niekas netikėjo, kad atostogų pabaiga bus drauge ir taikos galas. Vyrai, nuo kurių priklausė žmonijos likimas, raminosi iliuzijomis, kad karo povojus dar negresia ir kad dar galima jo išvengti. Tokių iliuzijų aukos buvo visi: Hitleris, Daladier, Chamberlain, Beck ir net pats Stalinas.

Apsigavimas visuotiniu koru

Vokietijos diktatoriui atrodė, kad vokiečių - sovietų susitarimas pašalino visuotinio karo pavojų. Nepavykus sudaryti sąjungos su Sovietų Sąjunga, Prancūzija ir Anglija nesileis įtraukiamos į karą dėl Danciго, kaip nenorėjo kariauti dėl Čekoslovakijos. Dėl Lenkijos Hitleris įsivaizdavo dvi galimybes: arba Lenkija priims jo ultimatumą ir Vokietija atgaus Danciga ir "koridorių" be šūvio, arba bus tik vietinis vokiečių - lenkų karas. Pastaruoju atveju Hitleris buvo pasiryžęs nedaryti jokių nuolaidų, būdamas tikras, kad iš tokio karo išeis nugalėtoju ir laimėtoju.

Prancūzijos ministerių tarybos pirmininkas Daladier buvo pasiryžęs verčiau rizikuoti karu, negu išstatyti savo kraštą paženimimui ir paniekai. Generolai įtikino Daladier, kad Prancūzijos armija yra pasiruošusi atlaikyti vokiečius, o lenkų rezistencija truks keletą mėnesių, kas prives prie Hitlerio režimo galo. Tačiau Prancūzija šiuo klausimu palieka paskutinį žodį savo partnerei Anglijai. Taigi tik Chamberlain turi pasakyti galutinį žodį.

Anglija pasisakė už karą

O tas "taikos piligrimas", Muencheno "didvyris", staiga pasidarė jėgos šalininkas. Britų premjeras dabar buvo nusistatęs pasakyti gana Hitlerio ambicijoms, kurios išryškėjo tada, kai vokiečiai įžengė į Prahą. Chamberlainui ir jo vyriausybei atrodė, kad, Anglijai garantavus Lenkijos sienų neliečiamumą, Hitleris nedrįs pulti Lenkijos. Priešingai, Hitleris įžiūrėjo Chamberlaino politikoje tik blefą.

Pilsudskio įpėdinis pulk. Beckas buvo pasiryžęs priešintis Hitleriui iki tol, kol jis bus priverstas trauktis atgal. Sąjunga su Prancūzija ir Anglija turi apsaugoti Lenkiją nuo puolimo. Hitleris nedrįs iššaukti į karą didžiąsias Vakarų demokratijas. Tačiau, jeigu jau nebūtų kitos išeities, lenkai yra pasiryžę priimti iššūkį. Lenkijos kariuomenė nebijo puolimo. Generolai pilni savimi pasitikėjimo. Jų manymu, Vakarai (Anglija ir Prancūzija) laikysis kietai, ten pririš Hitlerio divizijas ir Lenkijai ateis laikas užimti rytų Prūsiją. "Lenkija jie galvojo, nėra Čekoslovakija. Hitleris ras kietą riešutą". Paskui dar yra Stalinas. Po nepuolimo pakto pasirašymo jis jaučiasi saugus nuo bet kokio netikėtumo. Jis yra pasiryžęs būti ilgo karo tik žiūrovu, laukdamas, kol "kapitalistai" pasiplaus savo tarpe. Iš tokio karo Rusija ir komunizmas tik laimės. Bet vėlesni įvykiai parodė, kad ir Stalinas klydo.

Klaidingi apskaičiavimai

Tokia buvo padėtis rytojaus dieną, kai buvo pasirašytas garsusis Ribbentropo - Molotovo susitarimas. Tarp Hitlerio ir jo priešininkų susidarė neįtikėtinas barjeras klaidų, klaidingų apskaičiavimų. Europa slinko į karą neįučiomis, nepastebimai. Išskyrus Staliną, visi kiti buvo įsitikinę, kad karo nebus. Dėl tokio "blefo", karui pasibaigus,

(Nukelta į 4 pusl.)

— Padėtis, reikia pasakyti rimta, — pakilo ūkio galva. — Pastaba iš rajono pusės teisinga. Kaip parodė patikrinimas, mūsų keltu kasdien naudojasi 1,29 žmonių ir 9,83 žemės ūkio mašinų. Turint galvoje, kad kaimyniniai ūkiai taip pat turi keltą ir kad juo gali naudotis ir mūsų žemdirbiai, galima drąsiai tvirtinti, jog yra galimybė sumažinti etatus.

Be neilgų ir nenaudingų ginčų nuspręsta iš darbo atleisti visus tris keltininkus.

Jų vietoje visuomeniniais pagrindais buvo įpareigotas dirbti vienas ūkio pensininkų.

Viršutinės kadrų grandies nutarta kol kas neliesti".

J. Žvilb.

PRANCŪZIJOJE NAUJI RŪPESČIAI

Ministerio pirmininko kalba ir prezidento įspėjimas

GEDIMINAS GALVA

Vasaros atostogų ramieji mėnesiai baigėsi. Rugsėjo pradžioje sukruto vyriausybė skelbti naujuosius ūkio "planus", pertvarkyti mokesčius ir raminti gyventojus.

Rugsėjo 3 d. ministeris pirmininkas J. Chaban -Delmas aiškino dieraščio Figaro atstovui M. Bassi, kad Prancūzijos ūkis esąs gležnas. Nuo šio amžiaus pradžios nebuvo rūpintasi pramonės ugdymu. Dalis pramonės sustingo už aukštų muitų sienos. 1938 m. pramonės gamyba buvo mažesnė už buvusią 1913 m. Per pastutinį dvidešimtmetį buvo padaryta pažanga ne savomis, bet svetimomis pastangomis, talkinin kaujant Marshallio planui.

Aimanomis norima nuteikti gyventojus, kad vienu šuoliu negalima padaryti didelės pažangos, jei ja nebuvo rūpintasi ištisais dešimtmečiais.

Bėdos planas

Finansų ministeris Giscard d'-Estaing de Gaulle paskutiniais valdymo metais aštriai puolęs aplaidumą Prancūzijos ūkio politikoje, dabar šaukia: "Prancūzija laimės kovą dėl franko. Prancūzija laimės, nes ją verčia tautiniai polėkiai laimėti. Ją laimės, nes kiekvienas prancūzas ateis į talką".

Ministeris pirmininkas, dideliais talentais išgarsintas, deja, nepasižymi prancūzams įprastiniu minties lakumu ir logika. Atrodo, jis sunkiai galvoja ir dar sunkiau išsireiškia. Giscard išėjo į propagandininkus. Vargu išskirtini ir jo tikslai, kuriuos pavadino "planu", iš propagandos, kad iki ateinančių metų pradžios subalansuos biudžetą, iki balandžio mėn. 1 d. ras pusiausvyrą tarp vartojimo ir kapitalo įdėjimo ir ateinančio liepos 1 d. subalansuos užsienio prekybos balansą.

Jis paminėjo penkias priemones tikslų siekti: apkarpyti biudžetą, susilaikyti staigaus pramonės ugdymo, skatinanti taupymą, remti susivaržimą vartojimo sąskaiton ir atsilikusias ūkio šakas. Visos priemonės siekia to paties tikslo: prancūzai, suveržkite diržus.

Kalba parlamente

Rugsėjo 16 d. ministeris pirmininkas pradėjo parlamento rudens posėdžius sustingusia kalba, kurioje nutylėti šio meto Prancūzijos jautrieji reikalai. Tai buvo techniško pobūdžio kalba apie atlyginimo tvarkymą, vieton vyriausybės atlyginimo įvedimą mėnesinio, jo kėlimą tik gamybos našumui padidėjus ar infliacijai privertus, steigimą instituto pramonei skatinti ir karinės tarnybos iki vienerių metų sutrumpinimą. Jis kalbėjo apie atskirus klausimus, visai nutylėjęs vidaus, ūkio ir užsienio politiką.

Galimas dalykas, kad ministeris pirmininkas buvo paveiktas prieš porą dienų Georges Seguy, komunistų partijos politinio biuro nario ir komunistinės darbininkų C.G.T . sąjungos vado, pasakytos kalbos, kurioje jis kvietė visus darbininkus ir "demokratiškai" nusiteikusius kovoti dėl dirbančiųjų gerovės. Jis nesitenkino vyriausybei nedraugingais šūkiais, bet ir grasinimais, kad prezidentas Pompidou neilgai liks savo pareigose.

Pirmieji streikai

Seguy nepritarė vyriausybės nusistatymui darbininkų atlyginimą išaldyti. Geležinkelio darbininkai, priklausą S.N.C.F. sąjungai, pirmieji pradėjo streiką. Jis tęsėsi neilgai. Geležinkeliečių profesinė sąjunga greitai susitarė ginčo klausimais ir atšaukė streiką. Kai kurie padaliniai streiko atšaukimui nepakluso.

Požeminio metro tarnautojų ir geležinkeliečių užsiteęs streikas nutraukė susisiekimą su Paryžiaus priemiesčiais.

Prezidento įspėjimas

Prezidentas G. Pompidou įspėjo darbininkus: "Esu tikras, kad darbininkai nesiduos suvedžiojami imtis neteisėtų priemonių ir nepanaudos jėgos kovoti prieš teisėtą respublikos vyriausybę. Aš įspėju kiekvieną, kad vyriausybė ir prezidentas, valstybės galva, panaudos visas priemones ginti teisėtai tvarkai".

Šiuo metu tik maži debesėliai pradeda temdyti saulę virš Prancūzijos. Nemažesni sunkumai Prancūzijos užsienio politikoje. Franko nuvertinimas sukėlė nesutarimus ūkinėje Europos bendrijoje. Kai kurie nesutarimai, franką nuvertinus, buvo sušvelninti, kiti atidėti, bet neišspręsti. Prancūzija jau vasaros pradžioje prašė bendrijos pritarimo sukviesti valstybės pirmūnų pasitarimą. 1967 m. Romoje įvykęs bendrijos pirmūnų nesėkmingas pasitarimas ir Prancūzijos noras iš sikovoti nuolaidų bendrijoje vertė kitus jos narius siūlymą atidėti net iki lapkričio 17 d.

Spaudoj ir gyvenime

BIUROKRATIZMAS OKUP. LIETUVOJ

Okupantai Lietuvon įvedė tokią biurokratinę sistemą, kad tą ryškiai pastebi gyventojai ir tai atsispindi pačių okupantų kontroliuojamoje spaudoje. "Tiesa" Nr. 211 rugs. 11 d. išspausdino tokią daug pasakančią humoreską "keltas ir jo etatai":

"Ukis pastatė keltą.

Draugą Cipciką paskyrė keltininku.

Bet jis vienas negali dirbti nuo ryto iki vakaro: juk neprivalo dirbti viršvalandžių. Todėl ne trukus su draugu Cipciku pradėjo dirbti ir draugas Pipcikas.

Keltas veikė nuo ryto iki vakaro.

Viename valdybos posėdyje ūkio pirmininkas prabilo:

— Draugai, kaip visi žinome, mes gyvename technikos amžiuje. Audringas mūsų gyvenimo pulsas jaučiamas ne tik dieną, bet ir naktį. Todėl aš siūlau keltininku paskirti dar vieną žmogų — draugą Ripciką — ir keltas galės dirbti ištisą parą.

Girdėjusieji šiuos žodžius ir jų negirdėjusieji vieningai pakėlė rankas: pritarė.

Prie kelto pradėjo dirbti trise.

Bet trys žmonės — tai jau brigada. O jeigu yra brigada, tai kur jos brigadininkas?

Draugą Cipciką paskyrė keltininkų brigadininku.

Tada ūkio valdybai iškilo nauja problema.

— Dabar įprasta viską skaičiuoti, — šnekėjo valdyboje. — O kodėl neskaičiuojame mes?

Valdyba paskyrė ekonomistą kelto reikalams.

Ūkyje vėl pažangia susimąstyta: bet koks kolektyvinis darbas turi būti nuolat kontroliuojamas, o kur finansinė kontrolė?

Paskyrė kelto kontrolierių. Netrukus kelto kontoroje pradėjo dirbti dispečeris, sargas, brigadininko pavaduotojas atsarginių detalių reikalams, kadrų skyriaus vedėjas, buhalteris ir t.t., ir t.t.

Bet vieną sykį apie ūkio kelto "kontorą" sužinojo rajono vadovai.

— Baikit, vyrai, juokauti, — pasakė. — Kam tiek žmonių?

Susirinko vyrai į posėdį, viską apsvarstė;

KRAUJO BALSAS

Romanas

RENĖ RASA

49

Jos greitai susidraugavo. Ponia Dean negalėjo suprasti tos draugystės ir nusprendė, kad Betty neturi jokios savigarbos. Bet, nežiūrint to, visada laukdavo jos ateinant.

Ponios Dean gyvenimas buvo gana vienišas ir sunkus. Nors sunkiuosius darbus atlikti ateidavo moteris iš miestelio, visi rūpesčiai ir namų prežiūra tekdavo jai. Be to, kaip pastoriaus žmona, ji turėjo visokių pareigų įvairiuose miestelio komitetuose ir draugijose. Pastorius rūpinosi tik savo ganytojiškais reikalas ir pamokslais, kuriems paruošti skirdavo daug laiko.

— Pašaukimas — jo gyvenimas, — pabrėždavo ponia Dean su pasididžiavimu ir stengdavosi išlikti ori, rami, kaip ir pridera pastoriaus žmonai. Ypatingai jai sunku būdavo, kai reikėdavo namuose patarimo ar vyriškos rankos. Pastoriaus ji nedrįsdavo trukdyti tokiais nereikšmingais dalykais ir ieškodavo pagalbos miestelyje. Žmonės žinojo padėtį ir niekada neatsakydavo padėti. Jie net savotiškai didžiavosi savo pastoriaus atitrūkimu nuo gyvenimo ir pasišventimu dvasiniams reikalams. Tiesa, nors ir pribijodavo jo griausmingo balso ar kartais per griežto sprendimo, bet drauge ir gerbė jo teisingumą, kuriam kartais trūkdavo atlaidumo.

Žmona niekada nekritikuodavo vyro ir kiekvieną jo žodį priimdavo, kaip neginčijamą įsakymą.

— Neleiskite Johnny jus taip pavergti, kad ir kaip jį mylėtumėte, — perspėjo Auksę Betty. — Tokiems vyramas kaip pastorius, o per jį ir sūnui nėra ribos: juo daugiau duodi, juo daugiau jie reikalauja. Taip buvo su mano tėvais, taip yra ir čia. Aš esu prie to pripratusi. Jei būčau ištekėjusi už Johnny, tur būt, ir pati taip daryčiau. Bet tai neteisinga. Vyras ir žmona turi dalintis ne tik vardu, turtu, bet ir darbu, vargu ir rūpesčiais. Jūs kitokia, Agnes, jūs mokėsit pasipriešinti tokiam egoistiškam dominavimui.

Bet Auksė nebuvo tikra, kad mokės, Ji gi savo tėvo duktė, kuris visame kame nusileisdavo žmonai, vis dėl taikos, dėl šventos ramybės. Ją stebino Betty gyvenimo ir žmogaus pažinimas. Ji nebuvo tokia paprasta mergaitė, kaip apie save kalbėjo.

— Gal ir Johną ji daugiau mylėjo, nei iš paviršiaus atrodo? — suabejojo Auksė, ir jai buvo nuoširdžiai jos gaila.

Tik Betty dėka atostogos Summervillėje buvo pakenčiamos. Johnas daug laiko praleisdavo su tėvu, lankydavo savo senus draugus, net į gretimas parapijas nuvažiuodavo, kur jį visi pažinojo. Čia jis buvo kitoks, lyg jaunystės laikų prisiminimai neleido atitrūkt, lyg gimtoji vieta rišo prie savęs. Auksė mieliau norėdavo namie pasilikti ir padėti motinai. Bet ponia Dean neleisdavo jai nieko daryti, ji mėgdavo pati viską tvarkyti, nors ir tekdavo bėgte bėgti nuo ryto iki vakaro.

Todėl Auksė visada su džiaugsmu pasitikdavo Betty. Jos vaikščiodavo dulkinomis miesto gatvelėmis, eidavo į laukus, kur pievos margavo geltonais pienių žiedias ar linguodavo ant verandos stovinčiose kėdėse ir kalbėdavo.

— Aš negalėčiau niekur kitur gyventi, — sakydavo Betty ir Auksė tikėjo tuo.

— Aš čia užtrokščiau, kaip žuvis be vandens, — ji pati galvojo. Ją slėgė miestelio ramybė, erzino privatumo stoka, nes kaimynai viską vienas ape kitą žinojo, varžė siauros miestelio ribos, o už jų išsidraikiusios pievos ir laukai atrodė svetimi.

Susidraugavo ji ir su Pinkiu, kurio pirmomis dienomis bijojo. Pradžioje jis urgzdavo ją pamatęs, bet jau po kelių dienų apsiprato ir, tik išgirdęs Auksės balsą, pradėdavo loti, šokinėti ir vizginti uodegą.

— Jis priėmė tave į šeimą, — juokėsi Betty. — Dabar turi jaustis namuose.

Bet Auksė nesijautė. Pinkio jai buvo gaila, todėl nepraleisdavo progos jį užkalbinti, paglostyti.

— Paleisčiau tave, jei nebijočiau ponios Dean, — šnibždėdavo ji šuniui, o jis, lyg suprasdamas ją, žiūrėdavo gailiomis akimis ir ungzdavo. Net pavedžioti jai jo neleido.

— Ne tu jį vedžiotum, bet jis tave tampytų po visus kampus! — nusijuokė Johnas.

— Pinkio gyvenimas malonesnis, nei daugelio žmonių, — kalbėjo tėvas išgirdęs jų pokalbį. — Žiūrėkit, kas Vietname daros! Siunčiam savo sūnus į mirtį, duodam jiems į rankas ginklą ir liepiam žudyti žmones, kurie nieko nenori, tik patys valdyti savo kraštą.

— Bet tai tik priedanga. Jie nekovoja už savo kraštą, bet už svetimas, jiems primestas idėjas. Jie tik įrankiai svetimos jėgos, kuri nori visą pasaulį pavergti, — neiškentė Auksė.

Pastoriaus akinių stiklai sublizgėjo juoduose rėmuose, o žili antakiai dar labiau ant jų uždribo. Jis pakėlė dešinės rankos rodomąjį pirštą ir lyg pranašas kalbėjo:

— Ką Dievas davė, Dievas tegali atimti! Žmogus negali kito gyvybę naikinti. O dėl komunizmo — jo nebus ten, kur žmonės jo nenorės, — užbaigė jis balsu, kuriam buvo negalima pasipriešinti. Bet Auksėje užvirė neramus motinos kraujas ir ji nebegalėjo susivaldyti.

(Bus daugiau)

PASKUTINĖS A. STULGINSKIO DIENOS

Jo laiškai ir dukters atsiminimai

JUOZAS PRUNSKIS

Labiausiai liūdinti dėl prezidento Aleksandro Stulginskio mirties dabar yra Chicagoje gyvenanti jo vienintelė duktė Aldona Juozevičienė. Ji gavo iš Kauno telegramą, kurioje buvo tie liūdnieji žodžiai: "Senelis mirė rugs. 22 d. 20 val. Laidotuvės 24 d." Pasirašė Gese — Aldonos pusseserė.

Paskutinis susirgimas

Rugsėjo 29 d. atėjo ir liūdnieji laiškai iš Kauno, nusaką paskutines dienas A. Stulginskio, buvusio Lietuvos prezidento ir paskutinio iš Nepriklausomybės akto signatarų. Laiške buvo pranešama:

"Susirgo senelis (dėl suprantamų priežasčių susirašinėjime buvo vengiamas tikrasis vardas) širdimi. Atrodo, širdies raumuo labai nusilpęs. Jau jis gulėjo namie apie tris savaites. Leido jam vaistus — strofantiną ir dar įvairių vaistų. Po to jis pasijuto gerai ir kokią savaitę vaikščiojo. Praeitą trečiadienį (rugs. 17 d.) buvo užėjęs pas mane, gyrėsi, kad jaučiasi gerai, bet jau nė karto neužsirūkė pas mane būdamas, už ką aš jį pagyriau. Sekmadienį (rugs. 21 d.) išėjo į bažnyčią, bet nenuėjo. Pasijuto blogai ir grįžo namo. Kažkoks pažįstamas nuėjo ir iškvietė daktarą. Suleido vaistų ir atvežė į klinikas. Dabar jis guli prof. Kupčinskio skyriuje."

Laiškas, pranešąs mirtį

O štai ir laiškas, iš Kauno išsiųstas rugs. 23 d., pranešęs liūdniausią žinią dukteriai — apie tėvelio mirtį:

"Neturiu žodžių išreikšti Tau ir visai Tavo šeimai mano sielvartingą gilią užjuojautą dėl Tėvelio taip netikėtos mirties... Buvo užėjęs trečiadienį. Atrodė žvalus. Aš dar paabejojau, ar ne pergreit ėmė vaikščioti. Pasakė, kad visai gerai jaučiasi. Ir štai — jo nėra. Parašiusi tau laiškelį, tuoj kreipiausi į prof. Kupčinską, pasiteirauti, koks tuomet jo stovis... Jis sako, tuoj paskambins į klinikas ir praneš. Pranešė — ką tik miręs. Apie 3 val. dieną (rugs. 22) pradėjo dusti. Pasijuto blogai. Apie 5 val. lyg ir pagerėjo. Šaukėsi pakviesti J. (vieną iš savo artimųjų). Atėjęs dar apie 20 min. kalbėjosi. Buvo dar pilnoj sąmonėj. Negal vojo, kad taip greit atsiskirs".

Paskutinis A. Stulginskio laiškas

Brangiojo velionio duktė drebančia ranka ištiesė paskutinį, prieš mirtį rašytą A. Stulginskio laišką. Laiškas numeruotas — jau šešioliktas šiais metais, rašytas tą paskutinį sekmadienį, rugsėjo 21 d. Rašysena nuostabiai tiesi ir aiški. Laiške, adresuotame "Mylimoji mano dukrele, Aldute", velionis pasakojosi:

"Žinoma, dabar pirmiausiai tenka rašyti apie sveikatą. Ji kiek pagerėjo, tačiau toli gražu ne tai, kas buvo. Kaž kodėl iš ryto lyg ir dusina. Kasdien po pusvalandį išeinu pasivaikščioti. Vaikštant kažko krūtinę spaudžia. Tenka paišėti. Savo darbą labai sumažinau. Po truputį skaitinėju, kitaip būtų labai nuobodu. Tų vaistų labai daug prileido. Dabar jau baigia leisti. Laiks nuo laiko aplanko daktarė. Turiu labai gerą seselę. Ji man kasdien leidžia vaistų ir maisto parūpina. Taip ir gyvenu."

Toliau surašyta apie 17 dalykų, kuriuos prašo atsiųsti. Tie dukters atsiunčiami dalykai jam buvo vienintelis pragyvenimo šaltinis. Paleckio vyriausybė jam buvo skyrusi pensiją, tačiau velionis atsisakė, nenorėdamas gyventi iš okupantų malonės. Laišką baigė žodžiais: "Visiems, visiems sveikinimai ir linkėjimai. Būk sveika. Viso geriausio. Rašyk dažniau. Bučiuoju. Senelis".

Stulginskis apie savo ligą

Priešpaskutiniame laiške rašytame rugs. 13 d., taipgi pranešė apie savo ligą: "Buvau nustojęs Tau rašyti, nes iš tiesų buvau labai susirgęs. Rugp. 28 d. turėjau stiprų širdies priepuolį. Gerai, kad tuo metu buvo pas mane seselė, kuri man leidžia vaistus, tai ji greitai iškvietė greitąją pagalbą. Aš visai troškau, nebeturėjau kuo kvėpuoti. Atrodė, kad gyvybė tik ant plauko kabo. Greitoji atvažiavo su savo vaistais ir deguonies maišu. Kaip bematant ančpuolis praėjo ir pasidariau sveikas. Toliau mano sveikata rūpinosi daktarė su sesele. Leido man labai daug vaistų ir strofantiną. Atvažiuodavo Gesė iš Vilniaus mane paliginti. Siūlė gulti į ligoninę, bet aš bevelijau namie sirgti. Kasdien atvažiuodavo daktarė ir seselė. Absoliučiai niekas man neskaudėjo, tik buvau visiškai nustojęs apetito ir jėgos gerokai susilpnėjusios. Šiandien pirmą kartą daktarė leido išeiti į lauką ir pasivaikščioti. Sugrįžęs gavau Tavo laišką, taigi ir rašau.

Iki šiol jausdavaus labai gerai ir manydavau, kad aš nepalaužiamas, taigi tarpais labai daug dirbdavau, skaičiau, nurašinėjau, pervargdavau, naktimis nebeužmigdavau. Tai visa susidėjo ir mane gerai pamokino, kaip reikia gyvenimą tvarkyti. Juk iš tiesų ne 25, bet 85 metai. Ačiū Dievui, kad, susidėjus puikioms aplinkybėms, viskas laimingai prėjo. Jaučiuos neblogai, tik jėgų mažiau... Dabar aš jau būsiu atsargesnis. Duos Dievulis, dar turbūt, sulauksiu ateinančios vasaros".

Deja, vasaros jau nesulaukė...

Kai duktė lankė Stulginskį Kaune

Duktė Aldona savo tėvelį buvo iš Chicagos nuvažiavusi aplankyti net du kartu: 1965 ir 1967 metais. Jis tada atrodė gana gerai. Pirmą kartą jį rado gyvenantį Vilijampolėje. Vienų namų palėpėje turėjo du mažyčiu kambariuku. Gyveno vienas. Pats atsinešdavo maisto ir pats pasigamindavo. Bandė rašyti straipsnius agronominiais klausimais, tik ne visada juos spausdindavo. Daug skaitė.

1967 metais nuvažiavusi rado gyvenantį netoli universiteto klinikų. Žaliajame Kalne. Čia jau kooperatiniame name buvo nusipirkęs butą. Siuntiniai iš Amerikos padėjo butą įsigyti. Turėjo du erdvius kambarius su vonia ir virtuve. Ir čia velionis pats apsitarnavo, pats maistą gaminosi. Pietų važiuodavo miestan į valgyklą. Nusiskundė, kad tektų sirgti. Laiką leisdavo skaitydamas ir rašydamas. Tarnybos jau tada neturėjo jokios. Kai 1956 metais grįžo iš Sibiro, kurį laiką dar dirbo kaip agronomas valstybinėje daržininkystės įstaigoje prie inspektų. Dirbo gal porą metų. Tada gyveno su žmona Ona Matulaityte, kuri 1962 metais mirė, turėdama apie 64 m. amžiaus. Sirgo ji arterioskleroze, turėjo aukštą kraujo spaudimą. Mirė kraujo išsiliejimu smegenyse.

Sunkieji velionio metai Sibire

Kai duktė buvo nuvažiavusi pas ją į Kauną, A. Stulginskis ir klausinėjamas vengė pasakoti apie Sibirą, kur išbuvo 15 metų. Tiek daug kančių, kad nenorėjo apie tą laikotarpį nė prisiminti.

A. Stulginskis į Sibirą buvo išvežtas 1941 m didžiųjų trėmimų metu. Iš pradžių buvo bendruose lageriuose su kitais iš Lietuvos išvežtais vyrais. Jam teko dirbti prie miškų kirtimo, bet daugiausia prie inspektų, daržovių auginimo. Apie kokias ypatingas tortūras neužsiminė. Buvo jo teismas už akių ir jį nuteisė 25 metams kalėjimo, bet įskaitė 9 metus išbūtus tremties lageriuose. Po teismo uždarė jį, berods, į Vladimiro kalėjimą. Kalėjime politiniai kaliniai nebuvo varomi į priverčiamus darbus, taigi, jie net jautėsi kiek geriau kaip lagery. Galėjo naudotis biblioteka ir A. Stulginskis išmoko anglų kalbą.

Operacija kalėjime

Viename per rankų rankas gautame laiške iš Sibiro A. Stulginskis savo dukteriai rašė, kad jau nuo 1954 metų galėjo gyventi kartu su savo žmona Ona, kuri jau buvo įsigijusi ožkelę,paršiuką, porą vištų. "Kambarys jos vienas ir tas labai šaltas, - rašė laiške. Žiemos pas mus šaltos, gilios, ilgos. Temperatūra sukinėjasi tarp 20-45 laipsnių šalčio. Aš pusėtinai sveikas. 1944 metais vienas profesorius, universiteto chirurginės katedros vedėjas (o tuo metu — kalinys) padarė man skrandžio anastomos operaciją. Iki šiol recidivo nėra".

Pranešė, kad jo brolis Pranas ir brolio sūnus Bronius mirė Krasnojarske.

Į Kauną nuvykusiai dukteriai velionis papasakojo, kad po operacijos turėjo didelių sunkumų su maistu. Draugai jam atnešė sušalusios mėsos. Tai ją peiliuku paskusdavo ir čiulpdavo.

Sibire žuvo ir Stulginskio žmonos brolis. Nėra abejonės, kad Sibiras gerokai yra pakirtęs ir velionio jėgas. Duktė tebeturi gelstantį laiškutį, kurį tėvai, 1941 metais vežami į Sibirą, išmetė iš traukinio. Motina, be kitų šeimyniškų reikalų, čia rašė: "Mudu su tėte išvažiuojam nežinoma kryptimi... Sudiev, Aldute. Atmink visur ir visuomet, esi katalikė ir lietuvė. Laiminu tave ir bučiuoju. Mamutė".

Laiško gale, paties išvežamo Sibiran Aleksandro Stulginskio ranka pridėtas paskutinis žodis vienintelei savo dukrelei: "Brangi Aldute, sėkmingai baik mokslą, būk geras žmogus. Aš, nors toli gyvendams, mintimis visuomet su Tavim. Tavim džiaugsiuo ir didžiuosiuos. Laiminu Tave. Telaimina Tave Aukščiausias". Tėtė".

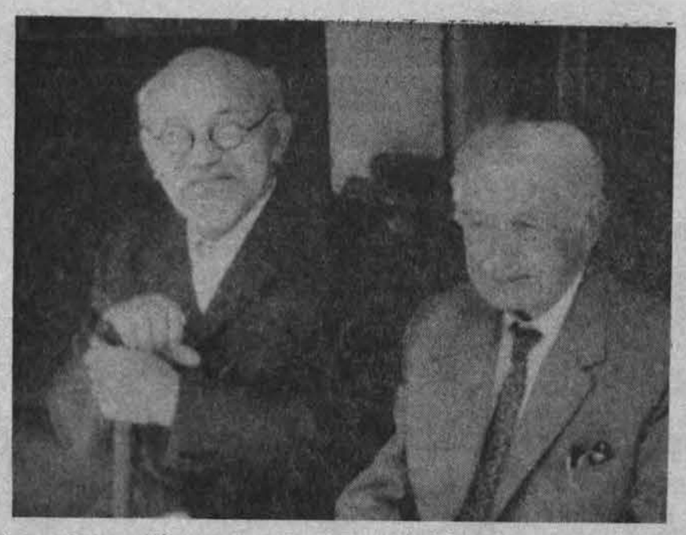

A. a: Petras Klimas (kairėj) ir a. a. Aleksandras Stulginskis — paskutinieji Nepriklausomybės akto signatarai. Nuotrauka daryta 1968 m.

Aleksandras Stulginskis su savo dukterimi Aldona Juozevičiene (dešinėj) ir dukraite Jurate Juozevičiūte 1967 m.

PRIEŠ TRISDEŠIMT METŲ

(Atkelta iš 3 psl.)

pėsi, rugpiūčio 25 d. Vokietibuvo priskaičiuota veik 40 milijonų žuvusių.

Nors Chamberlainas užtikrino, kad nacių - sovietų nepuolimo paktas "jokiu būdu nekeičia Anglijos įsipareigojimu Lenkijai, ką britų vyriausybė yra daug kartų viešai pakartojusi ir yra pasiryžusi jų laikytis", tačiau austrų kapralas ėmė telkti savo divizijas prie Lenkijos sienų ir provokuoti pasienio incidentus tarp vokiečių ir lenkų mažumų. Kai padėtis Dancige ir "koridoriuje" vis labiau temjos diktatorius priėmė anglų ambasadorių Hendersona ir jam padarė sensancingą pasiūlymą. Hendersonas savo raporte anglų vyriausybei rašo, kad "Hitleris nori su Anglija padaryti panašų žingsnį, koki yra padaręs su Rusija. Fuehreris iš savo pusės yra pasiryžęs sutartimi garantuoti britų imperi ios neliečiamumą bet kokiu atveju, o jei būtų reikalo, netgi teikti vokiečių pagalbą britų Commonwealthui, nepaisant aplinkybių, kuriose ta pagalba būtų reikalinga". Pagal Hitlerio planą, toks pasiūlymas turi sulaikyti anglus nuo karo. Panašiai, kaip prieš porą dienų išgavo Rusijos neutralumą, palikdamas Stalinui laisvas rankas rytų Europoje, dabar Hitleris tikisi išgauti Anglijos neutralumą, užtikrindamas Chamberlainą, kad Vokietija niekad nesanti pavojus britų imperijai. Vokietijos diktatorius nepastebėjo, kad po Muencheno Chamberlainas praregėjo, kad vokiečių dominavimas Europos kontinente jau sudaro mirtiną pavojų ir Anglijai.

Anglai pažada paramą Lenkijai

Anglijos atsakymas atėjo rugpiūčio 25 d. po pietų. Vokietijos sostinė Berlynas jau buvo izoliuotas. Radijo, telefono ir telegrafo ryšiai su užsieniu neveikė. Tad ir Anglijos atsakymas buvo nors ir netiesioginis, bet labai aiškus: viena žinių agentūra pranešė, kad Londone buvo pasirašytas anglų - lenkų susitarimas — savitarpinės pagalbos paktas. Tas Hitlerį sukrėtė. Jis pamatė, kad jo bandymas papirkti anglus, kaip buvo papirkęs rusus, nepasisekė. Kai lenkai ir anglai pasirašė savitarpinės pagalbos paktą, nėra tikra, kad anglai neįstos į karą. Hitleris šį kartą suabejojo, ar Chamberlainas vis dar blefuoja. O gal ne?

Esame rugpiūčio 25 d. 6 val. vak. (Vokietijos karinomenės daliniai jau žygiuoja prie Lenkijos sienos ir rugpiūčio 26 d. ryta turi prasidėti Lenkijos puolimas), kai Hitlerį aplanko Italijos ambasadorius Attolico, atnešdamas Mussolinio atsakymą. Mat, tos dienos ryte Hitleris parašė savo kolegai italui Dučei laišką pranešdamas, kad Lenkijos puolimas gali prasidėti bet kuriuo momentu. Nors tame laiške nebuvo atvirai prašoma Italijos pagalbos, bet ji turėjo automatiškai vykti pagal "Plieno paktą", pagal kurį Dučė užtikrinęs vokiečių ambasadorių Romoje Mackensenui, kad "Italija yra visiškai ir be sąlygų ištikima Vokietijai".

Italija vengia karo

Bet tai buvo tik žodžiai, nes Italijos Dučė neturėjo jokio noro žygiuoti prieš Lenkiją. Mussolinis tada (bet neilgai) neturėjo iliuzijų. Jis buvo tikras, kad Anglija ir Prancūzija stos į karą, kuris turės katastrofiškų pasekų Italijai. Jau prieš keletą dienų Dučė ėmė atsikabinti nuo atsakomybės už tai, ką daro Hitleris. Ypač visa darė ta kryptimi Mussolinio žentas Ciano. Būdamas griežtai antivokiškas, Ciano tą dieną, kai Hitleris pareiškė norą pulti Lenkiją, visa darė, kad perkalbėtų savo uošvį, įrodinėdamas Hitlerio blogą valią ir norą pastatyti Italiją prieš įvykusį faktą, kas yra priešinga draugystės dvasiai. Nereikia manyti, kad tada Mussolinis norėjo atmesti "Plieno paktą". Ne, paprasčiausiai Mussolinis norėjo išvengti karo kaip tik nepalankiausiu momentu Italijai, kada jos karinės jėgos buvo tam ne-

(nukelta į 5-tą puslapį)

SIUTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS EXPRESS
2608 W. 69 St. Tel. WA 5-2787
2501 W. 69 St. Tel. WA 5-2737
3333 W. Halsted Tel. 254-3320
Didelis įvairių prekių pasirinkimas
Priimam užsakymus automobiliams
E. ir V. Žukauskai..

PARDUODAMI
IŠ MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
30% iki 50% nuolaida.
Galima pirkti dalimis ir išmokėtinai.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
6200 S. Western Tel. GR 6-4421

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto lėktuvai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67th Place — WA 5-8063

ŠVIESA IR ELDORADO
Anatolijus Kairys
Trijų veiksmų tragedijėlė, kurioje vaizduojama kenčianti tauta ir jos laisvės siekimas:
"Nejaugi gali būti laisvu laikomas tas, kuris gyvendamas laisvėje, negali, nenori ar nesugeba padėti belaisviui?"
Veikalas tinka kiekvienai scenai, nes jame yra daug erdvės pasireikšti skaitytojo vaizduotei.
Knyga yra gražiai išleista, kietais viršeliais, tinka ir šiaip pasidėti 5 proc. mokesčiams.
Prie knygos kainos prašom priskaitymui. Kaina $3.00, gaunama DRAUGE.

AIDAS TARP DANGORAIŽIŲ
ROMANAS
O. NENDRĖ
Tremtinių, tik atvykusių į Ameriką, gyvenimo aprašymas, kuris atitiks daugumos prisiminimus.
Pirmieji įspūdžiai svetimame krašte, sutiktos čia problemos, įsikūrimo sunkumai, nupasakojami lietuvės našlės lūpomis, kuri atvykusi su trimis vaikais stengiasi čia sukurti jiems ir sau ateitį.
Realūs vaizdai, kasdieniška kalba, lengvas stilius neturi jokių varginančių puošmenų, knygą paverčia lyg paties skaitytojo autobiografija.
Gaunama "Drauge". Kain. $5.00.
Illinois State gyventojai prie kainos turi pridėti 5% mokesčių.

NEVĖLUOKITE
Užsakykite išanksto
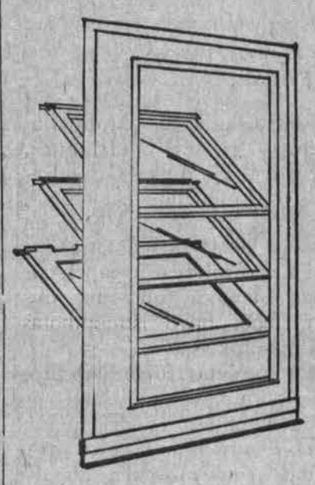
LANGAI
DURYS
STOGELIAI
TVOROS —
ĮVAIRIŲ METALŲ RŪŠIŲ IR KAINŲ
KOSTAS BUTKUS
Telef. PR 8-2781

DIETIŠKI PRODUKTAI
ORGANIŠKI VITAMINAI
PASS' HEALTH FOODS
Telef. — 778-9131 3248 West 55th Street
CHICAGO, ILLINOIS 60632

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
Marquette Pk., 6211 So. Western PR 8-5875
J. LIEPONIS
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 7:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 v. v.

FRANK'S TV and RADIO, INC.
3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS.
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Chicago Savings and Loan Association

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $15,000
5 1/4% Certifikatų sąskaitos
Certifikatai išduodami tūkstantinėmis. Mažiausia turi būti $5000. Pelnas mokamas kas trys mėnesiai.
4 3/4% Ant visų knygelių sąskaitų
NUOŠIMČIAI PRISKAITOMI KAS DIENĄ, IŠMOKAMI KAS TRYS MĖNESIAI.
ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:
★ Vacation Club
★ College Bonus Savings
★ Home Mortgage Loans
★ Home Improvement Loans
★ Christmas Club
★ Insured Family Savings
★ Notary Public Service
★ Free community rooms for your organiz'n meetings
★ Cash checks and pay all family bills with our spec'l money order checks.
★ Sell & redeem U.S. Bonds
★ Two large free park'g lots
★ Save-by-Mail Kits
★ Travelers Checks
★ Safe Deposit Boxes
Chicago Savings and Loan Assn.
John Pakel, Sr., President and Chairman of the Board
6245 SO. WESTERN AVE. TEL. GR 6-7575
HOURS: Mon. 12 P.M. to 8 P.M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat: 9 to 12:30

DETROITO ŽINIOS

Detroito lietuvių bendruomenės veikėjai esniūnų sus rinkimo metu. Sėdi iš k:: St. Bliūdžiuvienė. kun. Alf. Babonas, M. Sims, O. Valatkienė, LB c. vald: pirm.. Br. Nainys, J. Urbonas, p: Nainienė ir dr. V. Majauskas. Stovi: Alg: Rugienius, inž. K. Černis. J. Šoštakas, inž: B. Brizgys, Alb. Misiūnas, L. Sulcas. J. Mitkus, C. Sadeika, inž.V.Urbonas. Br. Burba ir St. Smalinskas. Nuotr. J: Gaižučio

PAMINĖJO AUKSINĘ VEDYBŲ SUKAKTĮ

Kazimieras ir Povilas Valantinai, jų auksinio vedybinio gyvenimo sukakties proga, buvo pagerbti rugsėjo 28 d. Pagerbimą savo nariui rengė St. Butkaus kuopos šauliai.

Šv. Antano bažnyčioje įvyko iškilmingos pamaldos. Sukaktuvininkus į bažnyčią palydėjo šauliai su vėliavomis, marti atvykusi iš Chicagos, duktė Emilija ir žentas inž. Vyt. Kutkai, keturi anūkai ir kiti giminės. Padėkos mišias atnašavo klebonas kun. Vladas Stanevičius, kun. Vikt. Kriščiūnevičius ir kun. Kazimieras Simaitis. Pamokslą pasakė ir sukaktuvininkus pasveikino kun. Vl. Stanevičius. Vargonais grojo ir solo giedojo muz. St. Sližys.

Banketas vyko L. namuose, kur susirinko 150 sukaktuvininkų giminių, pažįstamų ir šaulių. Banketas buvo paįvairintas menine programa. Vincas Tamošiūnas, Lidija Mingėlienė ir Danutė Petronienė atliko dainų ir žodžio pynę iš aukštaičių vestuvių apeigų. Programai vadovavo ir apie Valantinų gyvenimą papasakojo mok. St. Kaunelienė.

Linkiu sukaktuvininkams K. ir P. Valantinas darnaus gyvenimo ir Dievo palaimos.

Vl. Selenis

TRUMPAI

— **Balfo skyriaus spalio mėnesio rinkliavai Detroito** apylinkėje talkino 60 rinkėjų, kuriems jau įteikti numatomų aukotojų sąrašai ir aukų lapai. Palengvinkime aukų rinkėjų darbą ir įteikime savo auką nelaukiant kol jie pasibels į mūsų duris.

—**Jaučio kepimas Dainavoje** įvyks spalio 5 d. Rengėjai tikisi gražaus rudens oro, tačiau yra pasiruošę ir tokiam atvejui jei oras būtų lietingas.

— **Detroito L. B. lituanistinės mokyklos laikraščių** iškarpų paroda įvyks spalio 12 d. 3 val. Dievo Apvaizdos parapijos salėje. Vaikai — konkurso dalyviai suskirstyti pagal amžių į 3 grupes ir kiekvienoje grupėje bus I, II ir III vietų laimėtojai. Komisiją sudaro pirm. Danguolė Jurgutienė, dail. Stasė Smalinskienė, Viktoras Veselka ir Ramutė Petrusevičienė. Parodą apžiūrėję matysime dar ir vaikų išpildomą meninę programą. Po to, bendros vaišės, visuomenė kviečiama dalyvauti.

Vasaros stovyklos baigėsi, bet visada malonu jas prisiminti. Pusryčiai "Dainavos" stovyklavietėje. Nuotr. J. Garlos

Gen. Jonas Černius, K. Kodatienė, ir Vl. Pauža sukaktuvininkams įteikė dovaną. Žodžiu sveikino St. Garliauskas (radio klubo vardu), Marija Sims (savo sukurtą eilėraštį) ir Petras Januška (SLA vardu). Kuopos pirm. V. Tamošiūnas paskaitė ilgą eilę sveikinusių sukaktuvininkus raštu. Kazimiera Samkutė ir Polas Valantinai sukūrė šeimą 1919 m. rugsėjo 19 d. Jų moterystę Ramygalos bažnyčioje (Raseinių apskr.) palaimino kun. J. Pakelis. P. Valantinas 1920 metais įstojo į šaulių sąjungą ir beveik visą penkdešimtmetį buvo akt. šaulys. Jūsų korespondentui P. Valantinas parodė , jo nuomone, didžiausią turtą kurį jis išsivežė iš Lietuvos pasitraukdamas: Šaulių sąjungos 1921 .V.29 d. išduotą nario pažymėjimą Nr. 24973 su sąjungos steigėjo ir pirmininko Vlado Putvinskio parašu. P. Valantinas į šaulių sąjungą įstojo 1920 metais ir nuo 1923 metų tarnavo policijoje iki pat pasitraukimo iš Lietuvos. Yra apdovanotas Vytauto Didžiojo Šaulių sąjungos ir Nepriklausomybės medaliais.

— **Tautinio ir visuomeninio auklėjimo kursai** jaunimui baigusiems lituanistines mokyklas (ar turintiems tolygų išsilavinimą), prasidės spalio 4 d. 9 val. šeštadieninės mokyklos patalpose Redforde (24901 Cathedral). Paskaitos tuo pačiu laiku vyks kiekvieno mėn. pirmą šeštadienį. Dr. K. Keblys kalbės lietuvių literatūros ir Jadvyga Damušienė lietuvių kalbos klausimais. Informaciją teikia švietimo vadovas Vytas Petrulis.

— **L. Žurn. Detroito skyriaus** narių susirinkimas įvyks spalio 26 d. L. namuose.

— **Šokių grupė "Pašvaistė"** vad. Rimgailės Zotovienės yra pakviestas šokti spalio 25 d. per Dariaus — Girėno klubo banketą L. namuose.

— **L. namuose** rugsėjo 28 d. buvo didelis judėjimas. Tuo pačiu metu buvo K. ir V. Valantinų pagerbimas, vilkiukų sueiga, skautų vadijos posėdis ir tautinių šokių grupės "Šilainės" repeticijos. Gyvas judėjimas buvo ir Dariaus — Girėno svetainėje. Visi atvykusieji džiaugėsi, kad užteko vietos savo automobiliam pastatyti. Darbai dar nebaigti. Be to, dar vienas namas yra užpirktas ir netrukus bus nugriautas. Tuo pačiu konstatuojama, kad šiuo metu L. namų rajone yra ramu ir jokių nesusipratimų nejvyksta.

— 500 metų ąžuolas. Ten kur bus statoma naujoji bažnyčia, augo didelis, šakotas ir labai aukštas ąžuolas. Jis bažnyčiai nebūtų kliudęs, bet naujai bažnyčiai statyti komiteto pakviestas specialistas (tree surgeon) nustatė, kad ąžuolas esąs ne mažiau kaip 500 metų senumo, kad jis jau pradėjęs dėl "senatvės mirti" ir kad jo dienos (atsiprašau metai) suskaitytos. Maitinant per šaknis jo gyvybę būtų galima pratęsti 5-7 metams. Todėl nutarta ąžuolą pašalinti.

Rangovas, kuriam pavesta statybos vietoje paruošti žemę, sakė jog ąžuolo pašalinimas kainuos nemažiau kaip 300 dolerių. Komitetas tas šimtines sutaupė, nes rugsėjo 27 d. atvykę talkininkai tą ąžuolą "sudorojo". Pažymėtina, kad ąžuolas buvo ne paprastai kietas, kirvis atšokdavo kaip nuo geležies, ir paprastais piūklais nebuvo įmanoma nupiauti, todėl buvo išnuomuotas elektrinis piūklas.

Algis ir Vytas Rugieniai įlipę į ąžuolą nupiovė dalį šakų, po to, padedami Jono Budrio ir patį ąžuolą nupiovė. Ažuolas virto ūždamas ir traškėdamas, su didžiausiu triukšmu pasiekęs žemę ją gerokai sudrebino.

Dar prie ąžuolo kirtimo darbų talkino, šakas ir malkas į krūvas krovė: Jonas Rugienius, Jonas Urbonas, Jurgis Šenbergas. Nesto vėjo be darbo ir jų žmonos: Liuda Rugienė, Jurina Rugienienė ir Gražina Urbonienė. Naujai bažnyčiai statyti komiteto pirmininkas Antanas Dainius šį istorinį įvykį nufilmavo. Ateinantį šeštadienį, spalio 4 d., dar reikalingi talkininkai šį ąžuolą supiauti į smulkius gabalus ir sukrauti į krūvas.

Ąžuolas, kuris jau augo Kolumbui atradus Ameriką, buvo mėgiamas apylinkės vaikų, jie ten jo šakose statė sau namus, įlipimo priemones ir pan. Ąžuolo tikslų amžių ir nupiovus negalima nustatyti, nes vidurys buvo jau gerokai papuvęs. (sln)

IŠ SKAUTŲ VEIKLOS

— Baltijos tuntas, tėvų komitetui pritariant, Lietuvių namams įteikė antrą šimtinę.

— Pirmoji paukštyčių sueiga įvyko rugsėjo 27 d. gražiame parke. Vadovavo draugininkė Danutė Petronienė ir adjutantė Irena Sventickaitė. Sekanti paukštyčių sueiga įvyks spalio 5 d. Dainavoje.

— Baltijos tunto bendra skautų ir vilkiukų iškyla bus spalio 5 d. Dainavoje.

— Baltijos tunto vadijos posėdyje rugsėjo 28 d. buvo sudarytos naujos skiltys. Kęstučio draugovės draugininkų paskirtas Ed vardas Sventickas, adjutantu Antanas Paškus.

— Pirmoji vilkiukų sueiga įvyko rugs. 28 d. Lietuvių Namuose. Pravedė Vytautas Reklys.

— Į skautų vadų suvažiavimą, kuris įvyks spalio 11 d. Hamiltone, iš Detroito vyksta Ramutis Bulota, Vytautas Reklys, Edvardas Sventickas, Kastytis Karvelis ir Robertas Selenis Rbt. Sln.

(Nukelta į 7 psl.)

Būrelis liet. detroitiečių nupiovė šimtametį ąžuolą, kuris augo greitu laiku pradėsiąs bažnyčios statybos ir liet. kultūros namų sklype. Iš k.: Jonas ir Algis Rugieniai, Jurgis Šenbergas, Vyt. Rugienius, Ant. Dainius ir "Draugo" koresp. Vl Selenis Nuotr. J Urbono

PRIEŠ TRISDEŠIMT METŲ

(Atkelta iš 4 pusl.)

paruoštos.

Tačiau Dučė neturėjo drąsos pasakyti visą tiesą Mackensenui, ir tas pasiskubino telefonuoti į Berlyną, kad Italija laikysis savo įsipareigojimų. Tačiau vokiečiai pamiršo Ciano. Vos tik Mackensenas išėjo iš Venecijos rūmų. Ciano tuoj puolėsi prie Mussolinio, kad tas dar kartą apsvarstytų visą padėtį. "Įtikinau Dučę parašyti Hitleriui, kad mes esame karui nepasiruošę — tą pat vakara Ciano įsirašė į savo dienorešti — ir paerikšti, kad tik tada galėsime kariauti, jei Hitleris duos visą karinę medžiagą ir žaliavas karo pramonei, kurių mes neturime".

Perdavus telefonu į Berlyną Mussolinio nota Hitleriui įteikė Italijos ambasadorius Attolico. Prie oficialios notos buv opridėtas Mussolinio asmeniškas laiškas Hitleriui, kuriame Dučė rašė: "Skaudžiausiame mano gyvenimo momente turiu informuoti, kad Italija nėra pasiruošusi karui. Cirkuotu jėgu viršininkai man sako, kad oro laivyno benzino ištekliu užtektu vos porai savaičių. Ne kitokia padėtis yra su rezervais kariuomenėje ir su žaliavomis karo pramonei. Prašau suprasti mano padėti".

Italai prieš Hitlerio planus

Po tokios nelinksmos įžangos, kurios autentiškumą kai kurie istorikai neigia, nes teksto nerasta archyvuose, tame laiške Mussolinis dar rašo: "Jei Vokietija puls Lenkiją, ir jos sąjungininkai išeis į karą prieš Vokietiją, iš anksto įspėju, kad aš nesiimsiu karinių veiksmų, turėdamas prieš akis dabartini karinių jėgu neparuošimą, apie ką esu anksčiau ir pakartotinai painformavęs jus ir Ribbentropą".

Italijos nusistatymas buvo tarsi žaibo smūgis Hitleriui. Ambasadorius Attolico, kuris įteikė tą Mussolinio laišką, buvo atsisveikintas labai šaltai. "Italai elgiasi, kaip 1914 metais", šaukė Hitleris užėjus įprastam įsiutimo momentui. Dučės atsimetimas sukrečia Fuehrerio tikrumą jau ir taip susilpnintą anglų - lenkų savitarpinės pagalbos pakto. Vakaro pusiau aštuntą valandą, Hitleris pasišaukia generolą Keiteli ir duoda įsakymą atidėti Lenkijos puolimo datą. Tačiau sulaikyti karo mašiną nebuvo lengvas dalykas. Rugpiūčio 26 d. lenkų komunikatas sako, kad "vokiečių bandos" ryte perėjusios Lenkijos sieną ir puola muitines ir pasienio sargybų postus. Bet tą dieną taika dar buvo išsaugota. J. Sav.

ŽUVO MISIJONIERĖ

Nigerijos karo lėktuvams bombarduojant Owerri vietovę Biafroje, rugsėjo 17 dieną žuvo misijų sesuo Cecilija, kilusi iš Airijos. Biafroje ji dirbo vienoje pabėgėliams skirtoje ligoninėje.

LAIŠKAI "DRAUGUI"

Jau keletas metų, kai aš palikau Reading, Pa., bet ligi šios dienos savo straipsnius ir toliau pasirašydavo "N. Butkienė, Reading, Pa.", galvodama, kad parašų pakeitimą skaitytojos palaikys už kitą Butkienę, kurių tikrai nemaža dalyvauja spaudoje.

Bet patyrimas mane verčia atsisakyti nuo "Reading, Pa. " minėjimo, nes paštas iš pradžių dar mano korespondenciją man persiųsdavo, o po to pradėjo grąžinti siuntėjams arba naikinti.

Gaunu laiškų ir nuo nepažįstamų skaitytojų, kurioms patinka mano straipsniai ar turi kokių klausimų bei prašo patarimų. Labai atsiprašau tas skaitytojas, kurioms neatsakiau dėl jų laiškų negavimo. Mano dabartinis adresas: 225 E. 4 St. Apt. 209, Bethlehem, Pa., 18015.

Taip pat atsiprašau, kad ne visoms atsakiau ir į gautus laiškus, nes nevisada pavyksta surinkti prašomų informacijų. Ačiū.

Su tikra pagarba N. Butkienė (buv. Reading, Pa.).

—o—

— Nekalti bernai, tik kalti gandrai. (Lietuvių patarlė).

1970 PLYMOUTH-
BARRACUDA

VISIŠKAI NAUJI "6" ir "8"

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
PLYMOUTH, VALIANT-BARRACUDA, ROAD RUNNER
G T X, FURY — DUSTER
4030 ARCHER AVENUE — TEL. VI 7-1515

FREE

Beautiful bone white
16 pc. set of fine dishes

Jums patiks ši naujausia dovana Šv. Antano Taupymo ir skolinimo bendrovės. Tai tokios rūšies dovana, kurios jūs nesitikite gauti iš bet ko, bet tik iš "prieinamų" (pasiekiamų). Jūs galite gauti šį pilną komplektą iki spalio 15 d. atidarydami naują taupymo sąskaitą su $500.00 arba įdėdami $500.00 į jau turimą sąskaitą. Šv. Antano Taupymo B-vė turi platų taupymo planą, įskaitant ir 5¼% certifikatą, įmokant vienu kartu (minimumas $7,500.) ir patarnaus jums pagal jūsų pageidavimo taupymo planą. Ši dovana duodama tik viena šeimai, ir paštu nesiunčiama. Atvykite dabar ir pasiimkite šią dovaną.

Saint Anthony Savings

1447 South 49th Court, Cicero 60650
Phone: 656-6330
JOSEPH F. GRIBAUSKAS, EXEC. SEC'Y
Member Federal Savings and Loan Insurance Corporation, Washington, D.C.

Detroito skelbimai

PETRAS PUTRIUS
Dažo — Dekoravimas — Taiso Kambarius — Verandas — Garažus. Ideda "Plaster Board". Visų rūšių grindų ir sienų plytelės.
12737 Grandmont Rd., Detroit 27, Michigan — Tel. VE 8-4064

LIETUVIŠKOS MELIODIJOS
WMZK-FM RADIO BANGA 98
Antradieniais - ketvirtadieniais nuo 8—9 v. v. EST.
Patricia Bandza tel. 278-3265
Algis Zaparackas tel. 549-1982
Vedėjas—RALPH J. VALATKA
17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219
TEL. 537-5550

DETROITO ŽINIOS

(Atkelta iš 5 pusl.)

JAUNIMO CHORAS PRADEDA DARBĄ

Jaunimo choro narių registracijos atnaujinimas ir pirmoji repeticija įvyks spalio 5 d. sekmadienį, 11:30 val. Šv. Antano parapijos mokyklos patalpose. Registracija ir pirmoji repeticija bus bendra ir berniukams ir mergaitėms.

Užsiregistravusių vasarą naujų choristų balsų patikrinimas bus tuoj po bendros repeticijos. Bus renkama ir nauja choro valdyba.

Visi prašomi nevėluoti ir punktualiai lankyti repeticijas, nes šių metų chorinis darbo rezultatas manomas visuomenei parodyti su sceniniu vaidybos, dainų ir šokių pastatymu, kuris tikimasi pavasarį galės būti realizuotas, jeigu visi lankys repeticijas ir nesusidarys kitų techniškų kliūčių.

St. Sližys

MOTERŲ REKOLEKCIJOS

Spalio 15 d. trečiadienį Mount Mary vienuolyne, 17330 Quincy gatvė, nuo 9 -4 val. įvyks vienos dienos rekolekcijos, lietuvių kalba. Rekolekcijas ruošia ir globoja A.L.R.K. Moterų sąjungos 54ta kuopa. Visos lietuvės kviečiamos skaitlingai dalyvauti. Vieną dieną paskirkime Dievo garbei. Atsigaivinkite dvasiniai dalyvaudami. Registruotis ir platesnių informacijų gauti galima skambinant Elzbietai Paurazienei - 862 3298.

ŠAULIŲ ORKESTRAS

Švyturio jūros šaulių kuopa suorganizavo orkestrą iš savo narių tarpo, kuris pirmą kartą pasirodys kuopos ruošiamam subatvakaryje, spalio 4 d. Lietuvių namuose, 8 val. vak. Bus vaišės, sava programa, laimėjimai, šokiai ir t.t.

Kvietimai 5 dol. asm., gaunami pas visus valdybos narius ir Vladą Paužą - Neringoje. Kviečiame visas seses, brolius šaulius, ir visuomenę atsilankyti drauge linksmai praleisti laiką.

Valdyba

Trumpai

— **Antanas Mickus**, buvęs detroitiškis, mirė Medinoje (Ohio) sulaukęs 103 metus ir buvo palaidotas Detroite, rugsėjo 22 d. iš Šv. Antano bažnyčios Holy Sepulchre kapinėse. Laidotuvėmis rūpinosi laidotuvių direktorius Val. Bauža. Velionis A. Mickus paliko 11 anūkų, 23 proanūkus ir 16 pro-proanukų. Matyti, kad A. Mickus yra stiprios giminės, nes dar yra gyvos dvi seserys, du sūnūs ir duktė.

— **Nuolatinis "Draugo" skaitytojas a. a. Jonas Eizonas** staiga mirė rugsėjo 15 d. sulaukęs 70 metų amžiaus ir palaidotas iš Dievo Apvaizdos bažnyčios Holy Sepulchre kapinėse. Pažymėtina, kad velionis J. Eizonas atvyko į šį kraštą labai jaunas, būdamas vos 15 metų amžiaus, vėliau sukūrė šeimą su čia gimusia lietuvaite, kuri nebemokėjo lietuvių kalbos. Velionis jai užsakė "Draugą", kurį beskaitydama puikiai vėl išmoko savo tėvų kalbos. Liko nuliūdę žmona Matilda, sūnūs Albertas ir Jonas.

— **A. a. Aldonos Lesčinskienės** mirties metinių proga gedulingos pamaldas rugsėjo 20 d. buvo Šv. Antano bažnyčioje. Po pamaldų, pusryčių metu Lietuvių namuose, buvę velionies pažįstami ir artimieji suaukojo 129 dolerius Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje

Mažumos vadas JAV senate Hugh Scott džiaugiasi su žmona laimėjimu, kai buvo išrinktas nauju mažumos vadu senate.

LB centro vald. pirm. inž. Br. Nainys buvo nuvykęs į Detroitą. Čia matome jį kalbantį LB apylinkės seniūnų ir veikėjų susirinkime.

Nuotr. Jono Urbono

paremti.

— Kelių šimtmečių ąžuolas turi užleisti vietą naujai bažnyčiai. Ten kur bus statoma naujoji tautinė lietuvių bažnyčia ir kiti pastatai, stovi kelių šimtmečių senumo ąžuolas, kuris buvo kertamas rugsėjo 27 d. (šeštadienį) 1 val. Naujai bažnyčiai statyti komitetas kviečia talkininkus ir tuos kuriems reikalingos židiniams malkos, atvykti prie Beech Daly ir 9 Mi.

— Šv. Antano parapijos gegužinė įvykusi rugsėjo 14 d. davė 2412 dolerių gryno pelno. Prie vartų įvažiuojant užsimokėjo 535 svečiai. Komitetui, kuris šią gegužinę surošė, vadovavo Jonas Brokas.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av.
Chicago Ill 60632 Tel. YA 7-5980

RICHMOND AUTO SERVICE
2934 West 63rd Street
Užsieninių ir vietinių auto taisymas. Patyrę mechanikai. Elektroninis motoro patikrinimas. Vilkikas.
Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353
Savininkas Juozas (Joe) Juraitis

Namų Apšildymas
HEATING SERVICE
Įdedu naujus pečius ir vandens šildytuvus. Išvalau ir sutvarkau alyvos ir dujų (gas) pečius. Alyvos pečius perdirbu dėl dujų. Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.
Darbas atliekamas su lietuvišku sąžiningumu.
ALBINAS BANYS
4027½ S. Anna Ave., Lyons, Illinois. Telef. 447-8806.

BANGA
TV, Radio, Stereo, TV antenos. air-conditioners. Pard. ir taisymas.
2649 W. 63rd St. — Tel. 434-0421
Vakarais skambinti WA 5-3607
P. Rudėnas K. Simulis

MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
A. VILIMAS
823 WEST 34th PLACE
Telef. FRontier 6-1882

MISCELLANEOUS

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis
BUBNYS — Tel. RE 7-5168

A. ABALL ROOFING CO.
Įsteigta prieš 49 metus
Dengiame visų rūšių stogus. Taisome arba dedame naujus kaminus, rinnas, nutekamuosius vamzdžius. Dažome iš lauko. Taisome mūrą "tuckpointing". Pilnai apsidraudę. Visas darbas garantuotas.
LA 1-6047 arba RO 2-8778
Apskaičiavimai nemokamai
Skambinkite bet kuriuo laiku

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

KOSTAS BUTKUS
Tel. PR 8-2781
METALO IR STIKLO:
Tvoros, Stogeliai, Durys Langai, Rynos, Turekliai

APDRAUDŲ AGENTŪRA
YOUR Independent Insurance AGENT SERVES YOU FIRST
Namų, gyvybės, automobilių, sveikatos, biznio.
Patogios išsimokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave., PR 8-2233

DAŽYMAS
PIGIAI DAŽAU KAMBARIUS
VALAU KILIMUS IR BALDUS.
J. RUDIS — Tel. CL 4-1050

REAL ESTATE
NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS
Butų nuomavimas — Income Tax
Notariatas — Vertimai
Apdraudų Agentūra. BELL REALTY
J. BACEVIČIUS
6455 S. Kedzie Ave. — PR 8-2233
Mūr. 2 butai po 4 kamb. ir raš-

Tvarkingas, teisingas ir greitas patarnavimas visais Real Estate reikalais. Be to, veikia Notariatas. Daromi ir liūdijami vertimai. Tvarkomi pilietybės dokumentai, pildomi Income Tax ir atliekami kitoki patarnavimai.
ŠIMKUS REAL ESTATE
NOTARY PUBLIC
4259 S. Maplewood Av., CL 4-7450

ĮSNUOMOJAMA — FOR RENT

BUTAI rinktiniams nuomininkams. Best Agency. 2925 W. 63 PR 8-6032
Nelaukit užsiregistruokit dabar! Aptarnaujų pietvakarinę dalį 9 metus. Savininkai kreipkitės dėl patarnavimo nemokamai.

DĖMESIO!
DRAUGE galima gauti vidutiniško formato Aušros Vartų Marijos paveikslų, kurių kaina tik po 25 ct.
Paveikslai tinkami įrėminti, prisiminimui garsiosios šventovės Vilniuje

REAL ESTATE

NETOLI 59-tos IR PULASKI
Savininkas parduoda 8 butų, 2-jų metų apartmentinį namą
TEL. — 585-5285

Medinis — 5 ir 4 kamb. moderniški butai. 2 auto garažas. 45 ir Talman. 1 butą tuoj galima užimti. Geras pirkinys.
ŠIMAITIS REALTY
Insurance — Income Tax
Notary Public
2737 W. 43rd St. — CL 4-2390

STATOME NAUJUS NAMUS
Atliekame įvairius pataisymus
PETRAUSKAS BUILDERS CORP.
General Contractors
585-5285

RUDENIOP BE NAMŲ!
4 butų mūras. Gazu šildymas. Mūro garažas. Pelningas. $52,000.
Prie Ford City — 9 metų, 5½ kamb. gražus mūras. Apie 40 p. lotas, šalia garažas. $22,700.
Štai 4 butų puikus mūras Marquette pke. 2 po 6 kamb. ir 2 mažesni butai. Gazu šildymas. 3 auto mūro garažas. $40,900.
Jauki taverna, 2 namai, geros pajamos Brighton pke. Apie $12,000.00 įmokėti.
Mūr. bungalow Marquette pke. Naujas gazu šildymas. Garažas. $18,200.
Pajamų mūras ant kampo. 2 butai. 6 ir 3 kamb. 2 auto garažas. Naujas šildymas. Neglius beismentas. Arti ofiso $21,000.
2 butų gražus mūrinis. Naujas gazu šildymas. Garažas. Arti mūsų $27,900.
Lotas 30 p. Marq. Parke, $11,000.
VALDIS REAL ESTATE
2458 W. 69th St. RE 7-7200

72 ir Talman. Mūr. rezidencija — 8 kamb. pirmam aukšte ir 2 kamb. antrame. Geram stovy namas. $28,000.
Prie Nabisco mūr. 5 kamb. bungalow. 13 metų senumo. $21,200.
Mūr. 2 butai po 4 kamb. ir raštinė. Gazo šildymas. Garažas. Prie ofiso. $21,900
Brighton P-ke, mūr. namas — 4 kamb. butas ir taverna. Labai pelningas tavernos biznis. $35,000.
VAINA REALTY
2517 W. 71st St. — RE 7-9515

2 po 6 kamb. didelis mūr. namas prie 66 ir California. Gazo karšto vand. nauja šiluma. 2 auto mūr. garažas. $31,900.
1½ aukšto švarus med. prie 65 ir Western. 5 ir 4 kamb butai. 37 p. sklypas. Dvigubas garažas, $16,900.
5½ kamb. naujas mūr. bungalow prie 67 ir Kedzie. 1½ vonios, virimo pečiai. $25,000.
4 butų, 2-jų aukštų mūr. prie 71 ir Campbell. Nauja gazo šiluma. $46,900
5 kamb., 20 metų mūr. rezidencija prie 72 ir Albany. 2 maš. garažas. $19,500.
1½ aukšto, 10 metų mūr.: 5 kamb. (3 mieg.) ir 4 kamb. Prie 69 ir California. Gazo karšto vandens atskiri šildymai. Alum. langai, 2 auto garažas. $41,000.
11 butų, 10 metų, 2-jų aukštų mūr. namas prie 71 ir California. $152,000.
31 p. tinkamas statybai sklypas prie 72 ir Maplewood $10,500.
LEONAS REAL ESTATE
INCOME TAX — NOTARIATAS
IMIGRACIJA
2735 W. 71st St. Tel. 925-6015

REAL ESTATE

SALES ■ MORTGAGES ■ MANAGEMENT
Alex REALTY
Members of M.L.S.
ALEX ŠATAS — REALTOR
Main office 5727 W. Cermak Rd., Cicero, Ill. Tel. OL 6-2233
Turime šimtus namų Ciceroje, Berwyne, Riverside, La Grange Park ir kituose vakariniuose priemiesčiuose. Prašome užsukti į mūsų įstaigą ir išsirinkti iš katalogo.

NERIS REAL ESTATE
Persikėlė į naujas patalpas
3009 W. 63rd STREET TEL. 471-0321

HELP WANTED — MOTERYS

COOK
Experienced all around. Must have knowledge of broiler. Full time. Good salary.
TEL. 756-0319 — MRS. SEAY

Order Dept. CLERK
Exper'd sharp gal for all around diversified work in our Order Dept. processing orders, credit, etc. Excellent opport'y for advancement to supervisory position. 5 day wk., good starting salary, plus a full range of company benefits.
For interview phone:
VIRGINIA KAY — 384-1200

RECEPTIONIST
For Co-Ed Airline Training Center
Must have nice personality to meet the public. Will train for switchboard. Some typing necessary.
All Benefits. Salary to $490
MR QUINN TEL. ST 2-5947

DĖMESIO!
RADIO PROGRAMA
Seniausia Lietuvių Radio Programa Naujoj Anglijoj, iš stoties WLYN, 1360 bangos, veikia sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų. perduodama: vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika dainos ir Magdutės pasaka. Programą veda Steponas J. Minkus. Biznio reikalais kreiptis į: Baltic Florists — gėlių bei dovanų krautuvė, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. Tel. AN 8-0489. Ten pat gaunamas ir laikraštis "Draugas"

CONTRACTORS

VACYS CONSTRUCTION CO.
REZIDENCINIAI,
KOMERCINIAI,
MEDICINOS IR
KITOKI PASTATAI
2457 West 69th Street
Tel. HE 4-7482

Heating Contractor
Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning — naujus ir senus namus. Stogų rinas (gutters), vandens šildymui bollerius. Turiu ir leidimus dirbti mieste bei užmiesčiuose. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Apskaičiavimas nemokamai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 S. Western, Chicago 9, Ill.
Telefonas VI 7-3447

ĮSIGYKITE DABAR!

POILSIS ANT LAIPTŲ
VYTAUTAS KAROSAS

Naujas liuksusinis poezijos leidinys, didelio formato, K. Veselkos pieštu tituliniu puslapiu, kietais viršeliais. Kaina 4.00 dol.

Knyga išleista po autoriaus mirties. J. Strolia įvade rašo, kad autoriui kūryba buvo siekimas amžinųjų žmonijos idealų: grožio, gėrio ir tiesos.

Ta nuotaika dvelkia ir visa V. Karoso poezija, kurioje gyvenimo džiaugsmas, nors ir perpintas kančia, niekada neleidžia prarasti vilties, nes nemirtinga žmogaus siela skirta amžinybei.

Patrauklus savo išvaizda, pakiliai nuotaikingas savo turiniu ir maloniai muzikalus savo poetine forma leidinys tinka kaip dovana bet kokia proga.

Gaunama Drauge. Illinois gyventojai prie knygos kainos prašomi pridėti 5 proc. mokesčiams.

PARDAVIMUI

GARBAGE DRUMS
WITH COVERS AND HANDLES
30 and 50 gal. Free delivery
5622 So. Racine, 434-1113

Remkit tuos biznierius, kurie skelbiasi dienraštyje "Draugas".

HELP WANTED — MOTERYS

EXPERIENCED
WAITRESSES
Good wages.
Excellent working conditions.
Tel. 447-3700 Ask for Terry.

SECRETARY
SKOKIE, ILLINOIS
Responsible & Challenging Position In Sales Department.
Salary Commensurate With Ability
Varied Duties
For Interview Call
MR. LARSON — 675-7850
ICP INC.
An equal opportunity employer

VYRAI IR MOTERYS

PROGRAMMER
Beginner Preferable.
Background in R.P.G.
language. Salary open.
Maurey Manufacturing Corporation
2907 S. Wabash Ave.
Mr. Pes

HELP WANTED — VYRAI

MONOTYPE KEYBOARD OPER.
Union shop. Many benefits. Day situation now might turn into nights. Want man willing to work on tape punching unit. Steady. Over-scale
Ask for Don or Ken 663-1213

MAN FOR SMALL SHOP
Shipping, receiving, light repair work and inventory.
Prefer man with mechanical ability.
Call — HI 7-8204

Surface Grinder Hand Production Operator Grinding
Top pay. All Benefits.
ASK FOR BILL LEINO
HARIG MANUFAC'G CORP.
5757 W. Howard St.
Tel. NE 1-5050

MECHANICS
Learn hydrolics & body mounting. We need men with mechanical background to learn utility equipment business. This job offers all reg'l co. paid benefits. Free uniforms & top wages. Excell. future for right men. Addison location. Interviews Wednesday and Thursday all day.
Phone – 543-4450

TECHNICIAN
Must be able to repair solid state radios, TVs. Exc. oppty. Call for appt.
Mr. Sporer – 774-3047

MACHINISTS
Capable of making own setups. Good working conditions. Benefits and fast growing company.
WIRE MACHINERY, INC.
4630 W. 54th St., Chicago Ill.

GENERAL MAINTENANCE
MAN
Experienced. Day shift. $3.59 per hr. Full hospitalization and other benefits. Plenty of overtime.
MR. NELSON — WA 8-9744

Maintenance MAN.
Permanent Position
DIVISION LEAD COMPANY
7742 W. 61st St., Summit, Illinois
PHONE — GL 8-4528

AUTO BODY MAN
Guaranteed hrly. base, rate of $5 per hr. or commission, 50-50. Paid vac.; hol.; Oppty. to earn up to $500 per week.
Call Sam — 251-7859.

LABORERS — New Galvanizing Plant
7 a. m. to 3:30 p. m:
All benefits and profit sharing
JOSLYN MFG. & SUPPLY CO.
10909 Franklin Ave. Franklin Pk.
Tel. 625-0354

Quarterly dividends are very interesting
And what is most interesting about quarterly dividends is that it means more money for you. More Often. If you're interested, come to Midland Savings today.
Frank Zogas, President
MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470
4¾% PASSBOOK SAVINGS Paid and Compounded QUARTERLY
INSURED
5¼% 6-MONTH SAVINGS CERTIFICATES Paid Quarterly $1,000 MINIMUM

SEIGAN'S
VYRŲ IR BERNIUKŲ KRAUTUVĖ
4640 South Ashland Ave. — Tel. YArds 7-1272
Atidara vakarais: pirmad., ketvirtad., o kitomis dienomis iki 6-tos val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. popiet
HARRY SEIGAN kviečia visus vyrus ir jaunuolius atvykti ir įsitikinti, koks didžiulis yra pasirinkimas rūbų rudens ir žiemos sezonuui, geriausių firmų, kaip Groshire, Botany "500", Phoenix ir kt. naujausios mados.
KĄ TIK GAUTA IŠ ITALIJOS KOSTIUMŲ, MARŠKINIŲ IR KITOKIOS APRANGOS.

Pirkę kostiumą švarką ar kelnes, jūs būsite patenkinti, nes mūsų siuvėjai čia pat vietoje jums primieruos ir pritaikins ir nieko už pritaikymą nereikės mokėti.
Visos berniukų aprangos gaunamos, įskaitant stambius (husky).

Perskaitę Draugą, duokite kitiems pasiskaityti

Mokytojų studijų savaitė (8)

VIENA DIENA STOVYKLOJE

JUOZAS MASILIONIS

Mokytojų studijų savaitės diena buvo suskirstyta į tikslią dienotvarkę. Vieną dienotvarkės dalį nuo kitos skyrė švilpukas. Šiais metais, kiek teko pastebėti, švilpukus turėjo tik programinės dalies vedėjas Stasys Rudys ir ūkio dalies vadovas Juozas Tamulis. Pirmasis švilpuku naudotosi nenoriai, sušvilpęs parausdavo, lyg nusikaltimą padaręs, o antrasis, atrodo, būtų buvęs patenkintas, kad galėtų visą laiką švilpti.

Kol niekas nešvilpia, studijų savaitės dalyviai ramūs: vadinasi, viskas tvarkoje. Sušvilpė — jau iš vienos padėties turi pereiti į kitą...

Pirmasis švilpukas 7 val. ryto. Šiais metais 7 val. ryto daug geresnė už pernykštę: pernykštė buvo lygi Chicagos 6 valandai. Protingai padarė Michigano valstija, nepavarydama laikrodžio pirmyn.

Prieš pirmąjį švilpuką oficialiai visi miega. Keltis palieps švilpukas. Bet buvo už pavyzdinguosius pavyzdingesnių, kurie atsikeldavo patys be švilpuko pagalbos ir dar spėdavo nusiskusti barzdą. Pastebėta, kad ne visi mokytojai vienodu metodu skuta savo barzdas: vieni, kaip ir Lietuvoje, išsimuilina tikru muilu, o kiti jau seka naujuosius metodus ir tepasi skutimosi kremu. Daugumas naudoja skutimosi peiliukus (vienas kanadietis pasakė: "Skutimosi peiliukų mes turime ir Kanadoje", o čikagietis nenusileido: "Skutimosi peiliukų mes jau turėjome ir Lietuvoje"); vienas kitas buvo tiek moderniškas, kad naudojo elektrinę mašinėlę. Tiek atsilikusių barzdų skutimosi metodikoje, kad naudotųsi skustuvu (jaunimui, kuris ar dėl didelio pažangumo, ar dėl to, kad dar barzda neauga, šio žodžio nežino, paaiškinsiu neaiškesniu ir nelietuviškesniu: skustuvas — tai britva) jau ir be žiburio neteko pastebėti. Stovykloje buvo du barzdočiai. Vienas barzdą augino, nes "lietuviai barzdočiai dūmojo", o kitas nežinau kodėl. Po teisybei neva žinau, bet gal tai tik gandas. Abu, be abejo, be barzdų būtų kokia 20 metų jaunesni ir gražesni. Bet mergaitės sakė, kad ar su barzda, ar be barzdos, — joms nei šilta, nei šalta...

Užteks apie barzdas. Juk buvo stovykloje ir rimtesnių dalykų. Buvo, buvo, kaip nebuvo. Buvo po pirmojo švilpuko, kada stovyklą prikeldavo iš miego. O apie barzdas tik šiaip sau privatiškai pašnekėjom. Tegu tas pašnekesys tarp mūsų ir palieka.

Po penkiolikos minučių antrasis švilpukas. Tą švilpuką girdi tik sporto entuziastai. Jų šiais metais iš pirmos dienos buvo daug. Nė karto neteko vadovui J. Tamuliui drebėti, kad gali imti ir niekas neateiti. Daugelis rytinės mankštos dalyvių jau praėję pernykštį kvadricepsų ir perilstaltikos iki skausmo kursą, todėl vadovas nekartoja. Šiais metais buvo daromi daugiausia jėgos pratimai: uždaryti barštinę, atidaryti barštinę, užčiaupti srėbtuvus, atidaryti srėbtuvus. Vienas pažangus sportininkas užsimanė "siekti magistro laipsnio sporte" .Ir pasiekė. Paskutinę dieną gavo didžiulį kaip pūslę diplomą. Kitais metais jis sakėsi sieksiąs sporte jei dar ne daktarato, tai mažų mažiausia felčerato.

Pabaigai būdavo savarankiškas bėgimas keliuku, kol jis kampu pasisuka į ežerą. Uolesnieji išsižioję (o juk reikia susičiaupus) bėgdavo ir stengdavosi būti pirmieji. Bet kas iš to? Juk tuo pačiu keliu ir grįždavo. Kai uoliausias pasiekdavo tikslą ir pradėdavo bėgti atgal, ir visi apsisukdavo bėgti atgal. O tada tas, kas būdavo paskutinis, pasidarydavo pirmutinis ir nuskindavo visus pakelyje augančius laurus.

8 val. šv. Mišios su trumpu pamokslu, aiškinančiu septynis sakramentus. Mišias koncelebravo ir pamokslus pasikeisdami sakė kun. Jonas Staškevičius iš Toronto ir salezietis kun. Jonas Hermanas Šulcas iš Romos. Pirmasis studijų savaitės dalyvių simpatijas įsigijo jau pernai, nė kiek jų neprarasdamas ir šiemet, o antrasis taip pat sužavėjo visus savo paprastumu, nuoširdumu ir jaunatviškumu. Labiausiai visus sužavėjo šv. Mišios už partizanus vakare ant kalno, po žvaigždėtu dangum. Buvo šv. Mišių ir už mirusius kolegas mokytojus.

Komentatoriais buvo A. Vaičiūnas, Pr. Joga ir Br. Petrauskas. Šis pastarasis tiek sužavėjo savo gražiu skaitymu (dėmesio: o tai jaunas vyras), kad kai kas net kalbėjo, kad iš jo būtų geras kunigas. Mažų mažiausia savo gražiu skaitymu konkuruotų kun. J. Staškevičiui...

Po pamaldų bėgimas į vėliavos pakėlimą. Pirmąsias lenkty nes, kaip ir pirmuosius porą metų, laimėjo J. Tamulis. Bet pirmąjį rytą ir pralaimėjo: užmiršo vėliavas. Visi susirinko pakelti vėliavų, o jis turėjo eiti jų ieškoti. Kol suieškojo, net ir "slow motion" susirinko.

Kas seka tikslią studijų savaitės pažangos istoriją, tenka pasakyti, kad tas kuris pirmąją studijų savaitę nepavėlavo du kartus, šiais metais nepavėlavo nė karto. Nota bene: nė karto. Ar tik ne per didelė pažanga, ar ji tik nesugriovė kokių nors matematiškų teorijų, teoremų, progresijų ar regresijų? Jei sugriovė, siųsti tokį dar šiais metais atgal į stovyklą ir tegu nepavėluoja tiek kartų, kiek jau nuo amžių teoremų numatyta.

Šiais metais su vėliavų pakėlimu buvo daugiau bėdų. Vieną gražų rytą (o visi rytai buvo gražūs, tai ir įspėk!), tik aušrai išaušus, gal jau saulei patekėjus, bet greičiausiai dar rytiniausiam švilpukui nepasiskardenus, dar įprastinių Amerikos ir Lietuvos vėliavų nepakėlus, ant vieno stiebo plevėsuoja sau Kanados vėliava su klevo lapu! Stovykloje kilo didžiausia panika. Visi žiūri, ar stovyklą neapstatyta Kanados tankais, tan ketemis, šarvuočiais ar kitokiais čerepakais. Drąsiausias betgi buvo tas pats J. Tamulis, vėliavų pakėlimo specialistas. Apsidairęs, kad nei tankų, nei kitokių A. Vaičiūno sargyonių nėra, vėliavą nuleisdino (vartoju parūpinamąjį veiksmažodį, nes nemačiau, ar(jis pats vėliavą nuleido, ar pasirūpino, kad būtų nuleista).

Neramumai Š. Airijoje vėl kartojasi. Buvo atsiųsta daugiau britų karių. Čia matome vieną karį Belfaste, patogiai įsitaisiusį ant sofos

Niekas gal apie tą įvykį būtų ir nežinojęs, jei Kanada nebūtų griebusis atmonijimo: per pakėlimą kelia vėliavą, kelia, o ji nekyla: virvė sumazgyta suraizgyta. Sako, jei mūsų nuėmėte, savo nepakelsite. Praėjus susijaudinimui, pasirodė, kad nei atmonijimo nebuvo, nei virvė nebuvo sumazgyta, tik vėliava ne ten pririšta, tik ne ta virvės dalis patraukta...

Vėliavą pakėlus, pusryčiai. Dėl jų pradžios skųstis negalima: buvo du kapelionai, tai ar vienas, ar kitas sukalbėdavo maldą. Prie pusryčių, pietų ir vakarienės pasigesta A. Rūgytės, kuri savo stalą per pirmąsias dvi Mokytojų studijų savaites penėte penėjo. Šiais metais jos, susirūpinusios Švėkšna, nebuvo. Betgi badu nemirėm: ėjom, prašėm pakartoti, kartojom, nes "Repetitio est mater studiorum".

Po pusryčių laiko labai nedaug: įmeti laišką į pašto dėžutę ir eik į paskaitas. O kam tie laiškai? Aš nežinau... Aš tai reportažus siunčiau, bet ką kitos ir kiti rašė, — jų paslaptis.

LATVIŲ GIMNAZIJA MUENSTERYJE

Kaip mes turime lietuvišką Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje, taip latviai tokią įstaigą turi Muensteryje. Muensterio latvių pradžios mokyklą ir gimnaziją lanko 83 mokiniai-ės. Iš jų 70 gyvena mokyklos bendrabutyje. Mokytojauja 15 mokytojų. Pradedant rugpiūčio 25 d., šiais metais į mokyklą įstojo 24 mokiniai. Į pradžios mokyklą — 8 berniukai iš Vokietijos ir Anglijos. Į gimnaziją — iš Kanados 8, iš JAV — 2; iš Vokietijos — 4, iš Švedijos — 1. Be to į gimnaziją užsirašė viena mokinė iš Australijos. Tenka paminėti, kad mokyklą lanko didelis skaičius "užjūrečių". Jie visi nori latvių gimnazijoje papildyti savo žinias latvių kalbos, literatūros ir Latvijos istorijos. Dalis mokinių atvyksta į gimnaziją vieneriems metams, vėliau sugrįžę mokosi vėl savo tėvų gyvenamoje vietoje.

A. A.
ADAM BRAZAUSKI

Gyveno 4112 S. Artesian Ave., Chicago, Illinois.

Mirė rugsėjo 30 d., 1969, 3:45 val. po piet, sulaukęs puses amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Kilo iš Šilalės apyl., Balsių kaimo.

Amerikoje išgyveno 60 m. Paliko dideliame nuliūdime žmona Paulina (Mockutė), sūnus Adam, marti Mary Lou, duktė Ruth Sutter, žentas Le Roy, anūkai: Bradley, Leslie, Scott, Dawn Pauline, Laura ir Elizabeth, brolis Antanas, brolienė Sophie, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas ketv. 6 val. vak. Petro Bieliūno koplyčioje, 4348 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks šeštad., spalio 4 d. iš koplyčios 8:30 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionies sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į šv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Žmona, sūnus, duktė, marti, žentas ir anūkai.

Laidotuvių direktorius Petras Bieliūnas. Tel. LA 3-3572.

Pranešame pažįstamiems, kad 1969 m. rugsėjo 17 dieną, sulaukusi gilios senatvės mirė

A. + A. MARIJA LIASAITYTĖ

Palaidota Šv. Kazimiero kapinėse. Amerikoje išgyveno 20 metų. Vokietijoje gyveno Augsburgo stovykloje.

Nuoširdi padėka gerb. dr. kun. Juškai ir laidotuvių direktorei B. Butkus už pagalbą ir palydėjimą į kapines.

Prašome pažįstamus velionę prisiminti maldose.

GIMINĖS.

Mielus gajininkus
ALDONĄ IR JONĄ JUOZEVIČIUS
tėvui ir uošviui

A. + A.
ALEKSANDRUI STULGINSKIUI mirus,
nuoširdžią užuojautą reiškia

Korp! Gaja

Buv. Lietuvos Prezidentui
A. + A.
ALEKSANDRUI STULGINSKIUI
mirus,
dukterį DR. ALDONĄ JUOZEVIČIENĘ su šeima giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Stasė, Žibutė, Algis ir Antanas Zaparackai

Mielam tėveliui buv. Lietuvos prezidentui,
A. + A.
ALEKSANDRUI STULGINSKIUI mirus, jo dukrą
DR. ALDONĄ JUOZEVIČIENĘ
ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Antanas ir Liucija Marčiukaičiai
ir krikšto sūnus Kazys

A. + A.
MAGDALENAI TULABIENEI
Lietuvoje mirus,
dukrą STASĘ TULABAITĘ - PAUTIENIENĘ SU ŠEIMA giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Elena ir Henrikas Bugarevičiai

Buvusiam Lietuvos respublikos prezidentui
A. + A.
ALEKSANDRUI STULGINSKIUI
mirus,
su jo dukra DR. ALDONA JUOZEVIČIENE ir žentu DR. JONU JUOZEVIČIUM jungiamės liūdesyje ir maldoje.

Danutė ir Vytautas Bieliauskai

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
IN MEMORIAM
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
2533 West 71st Street Tel. 476-2345
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste.
Telef — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių.

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Dovydas P. Gaidas — Geraldas F. Daimid
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
4330-34 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

We Offer To Savers
SAVINGS CERTIFICATE
5 1/4 %
6 or 12 MONTH $10,000 or MORE
Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of $10,000.00, and thereafter in multiples of $1,000.00. Earnings are paid at maturity.
INSURED
4 3/4 % per annum
Passbook Savings Accounts
Paid Quarterly
Computed and Paid as of:
Mar. 31 — June 30
Sept. 30 — Dec. 31
5 %
6 or 12 MONTH $5,000 or MORE
Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of $5,000.00, and thereafter in multiples of $500.00. Earnings are paid at maturity.
Mutual Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION
2212 W. CERMAK RD.
Chicago, Ill. 60608
VIrginia 7-7747
PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT

LEO'S SINCLAIR SERVICE
LEONAS FRANCKUS
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos, Tune-up ir Motorų Remontas
5759 So. Western Ave.
Kampas 58th Street
Telefonas — PRospect 8-9533

GĖLĖS
Vestuvėms, banketams, laidotuvėms ir kitokioms progoms
GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
Tel. PR 8-0833 — PR 8-0834

SKELBKITĖS "DRAUGE".

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 W. 69th Street Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd Place Tel. VIrginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. Lituanica Ave. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. Halsted Street Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. Lituanica Ave. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel. OL 2-1003

APLINK MUS

× **Kard. J. Cody,** Chicagos arkivysk., specialiu raštu pranešė visiems savo arkivyskupijos klebonams, kad iki spalio pabaigos prie parapinių mokyklų turi būti sudaryti tėvų komitetai arba mokyklų tarybos. Patariama klebonams mokyklų reikaluose pasinaudoti pasauliečių patirtimi mokyklų administravimui ir jų išlaikymui. Tai liečia ir lietuvių parapijų mokyklas.

× **Stasys Pilka sveikatai patikrinti** kuriam laikui atsigulė Central Community Hosp., 5701 S. Wood St., Chicago, Ill. 60636. Pasiekiamas ir telefonu: RE 7-4600, ext. 358.

× **Gediminas Rygertas,** dvejus metus lankęs Illinois univer sitetą, ir studijavęs ekonominius mokslus, kovo mėnesį pašauktas į kariuomenę, prieš porą savaičių su savo daliniu išvyko į Vietnamą.

× **Ar reikia Pasaulio lietuvių mokslo draugijos?** — Toks klau simas bus keliamas Mokslo ir kūrybos simpoziume Chicagoje, kuris įvyks Padėkos dienos savaitgalyje. Pranešimą tuo reikalu padarys dr. Algis Avižienis, šiuo metu dirbąs Californijos universitete Los Angeles.

× **Komp. Jurgio Karnavičiaus** sukurtos "Gražinos" operos pil no simfoninio orkestro gaidas Chicagos Lietuvių opera perdavė J. Žilevičiaus Lietuvių muzikologijos archyvo globai. Iš viso perduota 60 sąsiuvinių arba 3,458 gaidų puslapiai. Jų išrašymas ir paruošimas kainavo 3,800 dol. Tai yra rimtas įrodymas, kodėl lietuviškų operų paruošimas ir pastatymas yra nuostolingas dalykas. "Gražinos" opera buvo pastatyta 1967 metais Chicagos operos namuose.

× **Šv. Kazimiero seselių rėmėjų** 3-to Brighton Parko skyriaus susirinkimas įvyksta sekmadienį, spalio 5 d. 2 v. p.p. parapijos salėje. Bus aptarti artėjančio seselių jubiliejaus 50 metų, seselių rėmėjų draugijos įsistegimo sukakties, banketo ir kiti reikalai.

× **Šv. Pranciškaus seserų rėmėjų** seimas bus spalio 5 dieną Šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje, Chicagoje.

× **Sol. Dalios Kučėnienės** pirmasis didelis koncertas, akompanuojant **komp. Dariui Lapinskui,** įvyks spalio 4 d., 8 val. v., Jaunimo Centre. Koncertą rengia LDK Birutės dr. Centro Valdyba Chicagoje. Pakvietimus galima įsigyti Marginiuose ir pas birutininkes. Visuomenė maloniai prašoma gausiai atsilankyti. (pr.)

× **L. Braždienės delikatesų krautuvė** jau atidaryta nauju adresu: **2617 W. 71 St., tel. PR 8-2080.** Moterų Seklyčios ir didžiulis krautuvės atidarymas įvyks spalio mėnesį. (sk.)

× **Į vaikų literatūros popietę,** kuri įvyks š. m. spalių m. 12 d., 3 val. vak., Jaunimo centre, bilietai gaunami "Marginiuose" ir pas platintojus. (pr.)

× **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.

Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Telefonas VI 7-7747 (sk.)

× **Albinas Kurkulis,** akcijų brokeris reprezentuoja Glore Forgan, Wm. R. Staats, Inc. **Tel. FI 6-1234.** Albinas turi daug metų asmeniško patyrimo su akcijomis ir jums sąžiningai patars investavime vertybėse. **(sk.)**

× **Chicagoje, Balfo tradicinio vajaus** atidarymas įvyks spalio 5 d. 3 val. p.p. Columbus Vyčių salėje, 2306 W. 69 Str. Balfo skyrių atstovų dalyvavimas yra būtinas. Vaišių metu bus išduotos Balfo skyriams kvitų knygutės ir rinkėjams pažymėjimai.

× **Inž. Bronius Nainys,** JAV LB centro valdybos pirmininkas, rugsėjo 21 dieną lankėsi Detroito LB apylinkėje. Detroito LB apylinkės seniūnų susirinkime jis padarė pranešimą ir atsakinėjo į klausimus, liečiančius Bendruomenės darbus. Paliesti buvo solidarumo įnašų, Bendruomenės mėnesio metu vykdomo moksleivių vajaus, ateinančių Tarybos rinkimų ir jaunimo reikalai.

× **J. Pakalkos** rūpesčiu pagamintų medalijonų religine bei tautine temomis galima gauti "Drauge". Sidabrinio medalijono kaina 1,50 dol., auksinio — 15 dol.

× **Prano Dielininkaičio** moksleivių at-kų kuopa šį sekmadienį, spalio 5 d., organizuoja išvyką į Starved Rock Park. Išvykstama autobusu nuo Marquette Parko lietuvių parap. bažnyčios 9:15 v. r. Informacijos reikalais skambinti telef. 434-5719.

× **Marquette Parko** lit. mokyklos mokinių tėvų susirinkimas šaukiamas ketvirtadienį, 8 val. vak. mokyklos patalpose. Bus tariamasi ansamblio ir kitais svarbiais reikalais. Visi tėvai kviečiami dalyvauti.

× **Akademinės skautijos suvažiavimas** projektuojamas sušaukti Chicagoje, Padėkos dienos savaitgalyje. Bus svarstomi veiklos pagyvinimo klausimai. Suvažiavimo ruoša rūpintis ASS centro valdybos paprašyti R. Baraitė, R. Dirvonis ir kiti akademinės skautijos veikėjai.

× **JAV LB centro valdyba** rugsėjo 23 d. Jaunimo centre buvo sušaukusi Chicagos chorų valdybų atstovų pasitarimą IV-tosios Dainų šventės reikalais. Ta pačia proga chorams buvo išmokėti ir Trečiosios dainų šventės organizatorių, Lietuvių Bendruomenės, padaryti finansiniai įsipareigojimai.

× **Susidomėjimas kelione į Europą** specialiai užsakytu lėktuvu kitą vasarą yra taip didelis, kad ateina daug laiškų Kankinių koplyčios komiteto vadovams su paklausimais, kokia yra minimalinė auka, įamžinant savo artimo asmens vardą. Kiek viena auka, kad ir mažiausia, yra didžiai laukiama greitesniam statybos užbaigimui.

× **Marquette Parko** LB apylinkės valdyba, gavusi Marquette Parko parapijos klebono prel. V. Černausko sutikimą, du sekmadienius prieš ir po sumos šventoriuje prie staliukų rinks Liet. bendruomenės solidarumo mokestį. Visi tautiečiai, dar neužsimokėję už šiuos metus, maloniai prašomi sustoti prie staliukų ir nario mokestį užsimokėti. Mokestis yra 2 dol. metams asmeniui ir 3 dol. metams šeimai.

"Laisvės žiburio" radijo valanda surengė Metropolitan solistės Lilijos Šukytės koncertą. Čia solistė džaugias jai padovanota lietuviška lėle pobūvyje dr. B. Radzivano namuose. Iš k. į deš.: muz. V. Strolia. B. Ignaitienė, prel. V Balčiūnas, inž. V. Radzivanas, Ignaitis, sol. L. Šukytė, žurn. E. Čekienė.
Nuotr. Vyt. Maželio

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

JAUNAS LAKŪNAS ARŪNAS MAŽEIKA

Kadetų kapitonas Arūnas Mažeika, gyv. Chicagoje, 2534 West 69th. str. yra Garfield Rigde squadrono, 23 grupės Civil Air Patrol ryšių vadovas ir patarėjas.

Rugsėjo mėn. 13 ir 14 d. jis buvo paskirtas "Sar Cap" manevrų bazės viršininku Rochelle aerodrome, Rochelle, Ill.

Kapitonas Arūnas Mažeika savo žinioje turėjo 100 kadetų, ir savo bazę sumaniai tvarkė. Rugsėjo mėn. 14 d. jis skrido į Decatur Ill., kur vyko bazių viršininkų pasitarimas. Ten buvo diskutuojamas manevrų progre sas ir padarytos klaidos. Pasitarimų metu Rochelle bazė už pavyzdingą tvarką gavo pagyrimą.

Apie šiuos manevrus ir kapit. Mažeikos Arūno vadovaujamą bazę teigiamai parašė ir Mrs. Woods Southwest News-Herald rugsejo 25 d. laidoje.

Arūnas Mažeika, yra žinomų "Paramos" savininkų Anicetos ir Jurgio Mažeikų sūnus, tik 17 metų amžiaus. 1966 birželio mėn. jis pradėjo lankyti Civil Air Patrol mokyklą, kurioje yra ruošiami civil. lakūnai. Šioje mokykloje vyrauja kariška tvarka ir instruktoriai bei mokytojai yra kariškiai. Mokslas tęsiasi keletą metų ir pamokos vyksta vieną kartą savaitėje. Mokslo metu kadetai gyvena drauge su kariškiais, su jais drauge dirba stovyklose ir gyvena pilnu karišku gyvenimu. Visoje Amerikoje civil. lakūnų paruošiamose mokyklose mokosi apie 40.000. Jų amžius 13 — 20 metų.

Arūnas Mažeika

Arūnas Mažeika iš mažens linkęs į inžinerijos, elektrotechnikos mokslus, jais domisi, namuose darydamas įvairius bandymus bei įvairius, ypač lėktuvų, modelius.

Būdamas apie tris metus civ. lakūnų mokykloje, Arūnas Mažeika išmoko savarankiškai val dyti lėktuvą ir jau vienas yra atlikęs 70 valandų skridimo. Gi su instruktorium jam teko skraidyti apie 30 valandų. Taigi šis jaunas lakūnas ore jau išbuvo virš 100 valandų.

Pats vienas vairuodamas lėk tuvą yra nuskridęs 500 mylių, gi iš Chicagos aerodromo iki 200 mylių tolio skrido daug kartų.

Lankydamas Brother Rice aukšt. mokyklą jis yra suprojektavęs lėktuvo modelį, kuris buvo išstatytas jo lankomoje mokykloje, City of Chicago ir Illinois state Science parodose, kuriose šis modelis laimėjo trofejas, o Lietuvių inž. ir architektų parodoje Jaunimo centre Arūnui Mažeikai už šį darbą buvo įteikta piniginė premija ir pažymėjimas.

Šią vasarą Arūnas Mažeika, su savo mokyklos ekskursija, aplankė Europą ir susipažino su Anglija, Vokietija, Austrija, Prancūzija, Šveicarija ir Italija. Europos kraštai šiam jaunam keliautojui paliko gerą ir atmintiną įspūdį.

Šiuo metu šis jaunas ir gabus berniukas lanko Brother Rice mokyklą paskutinius metus, o po to, greičiausia, pasirinks jo labai mėgiamus moks lus — inžineriją, elektrotechniką ir, žinoma, kartą pamėgęs skaidrias padangas, vargu ar norės suglausti sparnus.

Jurgis Janušaitis

× **PADĖKA** — Nuoširdžią padėką reiškiame **Dr. V. Tumasoniui** už laiku nustatymą tikros diagnozės, sėkmingai padarytą operaciją, rūpestingą gydymą ligoninėje ir išėjus iš jos.

Tokią pat padėką reiškiame ir Dr. W. Ross ir rūpestingam Šv. Kryžiaus ligoninės personalui.

Prof. Dr. Balys Paliokas ir šeima

(pr.)

LIETUVIŲ TELEVIZIJA ANT MIRTIES SLENKSČIO

Lietuvių televizijos programų išlaikymas paskutiniu metu labai pasunkėjo. Priežastis — lėšų stoka. Per trejetą metų, geraširdžių rėmėjų ir prekybininkų dėka, pavyko šiaip taip vers tis, bet paskutiniu metu, keliems prekybininkams nutraukus skel bimus, tolimesnis programos išlaikymas atsidūrė kritiškoje būk lėje. Taigi kiekvieną sekmadienį, baigiant programą, sunku beištarti "Iki pasimatymo", nes gali būti visiškai "Sudiev"...

Per trejetą metų Liet. televizija sukaupė nemažą turtą kul tūrinių filmų ir televizijos aparatūros pavidale. Kai kurie filmai, ypač buv. Tautinių šokių, labai gražūs. Galima būtų juos pavežioti po liet. kolonijas ir parinkti lėšų. Bet kas tai padarys? Be kapitalo pradėjusi Liet. televizija dabar turi apie 4000 dol. skolų. Tiesa, turtas siekia keliolikos tūkstančių dolerių, bet jo negali iš rankų išleisti.

Susidaro liūdnas įspūdis, kad teks Liet. televizijos programas nutraukti. Tačiau žiūrovai siunčia laiškus ir prašo ją išlaikyti. Iš kitos pusės, labai svarbu tokią programą turėti penketos milijonų mieste — labai gera lietuviškiems reikalams propaganda.

Dabartinės Liet. televizijos va dovai, P. Sluto, E. Vengiansko, F. Gromantienės, B. Brazdžionio, K. Oželio ir kitų vadovaujami, nutarė išbandyti paskutinį bandymą: spalio 5 d., sekmadienį, 3 val. po p. Jaunimo centre šaukia Liet. televizijos vadovų, žiūrovų ir rėmėjų susirinkimą gyvybiniems klausimams aptarti. Kviečiamos ir organiza cijos, kurioms rūpi liet. televizijos reikalai. Tai bus pirmas, o gal ir paskutinis Liet. televizijos susirinkimas. Ar gi nereikia į jį ateiti?

B. Brazdžionis

ŠAUKIAMAS LIETUVIŲ MOKSLININKŲ SUVAŽIAVIMAS

Suregistruoti, sušaukti lietuvius jaunuosius mokslininkus ir įtraukti juos į lietuvišką veiklą — neatidėtinas uždavinys. Todėl labai gerai, kad tuo susirūpino tiek patys jaunieji moksli ninkai, tiek JAV LB centro valdyba. Šiuo reikalu ypatingai rūpinasi pats LB centro valdybos pirmininkas inž. Br. Nainys. Pereito antradienio vakare jis savo bute sukvietė liet. spaudos ir radijo atstovus, o taip pat mokslo ir kūrybos sim poziumo techninės komisijos posėdį. Visi nuoširdžiai pasikal bėjo ir diskutavo ruošiamo mokslininkų suvažiavimo klausimus.

Iš pranešimų paaiškėjo, kad programine dalimi rūpinasi pa tys mokslininkai, dr. Algio Avi žienio, dr. Arvydo Kliorės vado vaujami. Kurį laiką organizacinėje komisijoje dirbo ir prof. dr. Vyt. Vardys, vėliau dėl mokslinės išvykos į Vokietiją mažiau besireiškęs komisijos darbuose. Ši komisija nustatė smulkią suvažiavimo programą, dienotvarkę, pakvietė vadovus, paskaitininkus.

Lietuvių mokslininkų suvažia vimas įvyks lapkričio 26—30 dienomis, Padėkos dienos sa vaitgalyje, Jaunimo centro ir Midway House patalpose. Bus iškilmingas atidaromasis posė dis, simpoziumo dalyvių susipa žinimo vakaras ir eilė paskaitų mokslinėmis ir organizacinėmis temomis. Skelbiamos ir prelegen tų pavardės: dr. A. Avižienis, dr. T. Remeikis, kun. K. Trimakas, SJ, dr. Br. Vaškelis, dr. V. Klemas, dr. S. Matas, dr. R. Kašuba, dr. M. Gimbutienė, dr. V. Vardys, dr. A. Damušis, dr. J. Girnius, dr. V. Bieliauskas, arch. A. Barzdukas, dr. A. Klio rė ir kt. Tai vis mūsų iškilūs mokslininkai, profesoriai, dak tarai, kartais daugiau žinomi svetimtaučiams kaip mums pa tiems. Čikagiškiai ir svečiai tu rės gerą progą naudingai praleis ti Padėkos dienos savaitgalį, pa siklausyti tikrai naudingų mūsų mokslininkų paskaitų, susipa žinti su jų darbais, matytis ir kalbėtis su mokslininkais asme niškai.

Techninė komisija, kurią su daro gal dešimtys asmenų daro viską, kad suvažiavimas sklan džiai pasisektų, kad mūsų moks lininkai būtų tinkamai pristaty ti, kad suvažiavimo finansiniai klausimai galimai geriau iš sispręstų. O išlaidų susidarys apie 5000 dol., nes projektuoja ma išleisti ir specialų suvažiavi mo leidinį lietuvių ir anglų kal bomis. Jame bus gražiai pristaty ti pasauliui ir saviesiems lie tuviai mokslininkai. Kiek tokių mokslininkų turime šiandieną dar sunku pasakyti, nes registra cija nėra baigta. Tačiau, tur būt, ne taip jau mažai, nes vien tiktai rengėjų A. Avižienio ir A. Kliorės sudarytoje patariamojoje komisijoje šiuo metu dirba 30 lietuvių jaunų mokslininkų.

Chicagiškiai lietuviai yra jau daugelį kartų mažus ir didelius gerus darbus visų lietuvių la bui atlikę. Šiuo metu jie kvie čiami visomis išgalėmis — dar bu, dalyvavimu ir piniginėmis aukomis, paremti vieną iš di džiausių mūsų kultūrinių paren gimų — mokslo ir kūrybos sim poziumą. (bk)

Mamytės - šeimininkės ateitininkų vasaros stovykloje.
Nuotr. M. Borusienės

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— **L. Žurnalistų sąjungos** centro valdyba rugsėjo 26 d. posėdyje pakėlė į sąjungos gar bės narius Adolfą Klimą - Kelmutį. A. Klimas buvo vienas iš Lietuvos žurnalistų sąjungos steigėju, šiais metais atšventė 80 gimtadienį, gyvena Clevelande.

— **Į Liet. žurnalistų s-gos** centrinį skyrių priimti nauji na riai (kai kurie buvę nariai, bet dabar persiregistravę) prel. Vincas Mincevičius (Roma, Italija), dr. Kazys Sruoga (Elgin, Ill.), Meldutis Laupinaitis (Bra zilija), Konstantas Petrauskas (Chicaga) ir Vaclovas Čižiūnas (Paterson, New Jersey).

AUSTRALIJOJ

— **Vėžio ligos pakirsta** Adelaidėje, Australijoje, mirė dailininkė **Gražina Butauskaitė - Firinauskienė.** Velionė dailininkė G. Firinauskienė buvo gimusi 1918 m. Lietuvoje ir skulptorės diplomą įsigijo meno mokykloje Kaune. Australijoje yra sukūrusi šv. Kazimiero ir Šiluvos Marijos statulas, kurios puo šia Adelaidės lietuvių Šv. Kazimiero koplyčią.

DIDŽ. BRITANIJOJ

— **Prelatui Juozui Gutauskui** 35 metai Škotijoje. Rugsėjo 21 dieną suejo 35 metai, kai prelatas Juozas Gutauskas atvyko į Škotiją vdovauti lietuvių dvasiniam gyvenimui. Tam paminėti buvo surengtas vakaras — pobūvis, dalyvaujant visoms Škotijos organizacijoms.

— **Kun. dr. K. A. Matulaitis** spalio 19 dieną sulauks 75 metų amžiaus. Sekmadienį, spalio 19 dieną, bus iškilmingos pamaldos jo sukaktuvėms atžymėti lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčioje. Lapkričio 15 dieną Londono lietuviškos organizacijos rengia paminėjimą Londono lietuvių sporto ir socialinio klu bo salėje. Kun. dr. K. A. Matulaitis, MIC, net penketą kartų buvęs Londono lietuvių bažnyčios klebonas, be to, labai daug laiko yra praleidęs JAV, ypatingai Chicagos lietuviškoje visuomenėje.

— **Manchesterio socialiniam klubui** rugsėjo 27 dieną suejo 20 metų veiklos. Buvo surengtas minėjimas, į kurį atsilankė Lietuvos atstovas Didžiajai Britanijai Vincas Balickas su ponia. Minėjimo metu jis pasakė labai turiningą kalbą, liečiantį ne tik klubą, bet ir visą dabartinę politinę padėtį pasaulyje. Minėjime dalyvavo ir kitų klubų pirmininkai Anglijoje. Po minėjimo buvo meninė dalis, kurioje buvo vaizduota klubo veik la. Manchesterio klubo namai yra didžiulis čiaurinės Anglijos lietuviškos veiklos centras, nes apie Manchesterio miestą yra susispietusių daugiau smulkesnių lietuviškų kolonijų, kurios naudojasi klubo namais lietuviškai veiklai ugdyti.

MANO KELIAS PRIE ALTORIAUS

PREL DR. F. BARTKUS

Savais žodžiais, lyg pasakodamas įdomią istoriją, autorius pieša čia savo gyvenimą kaip dailininkas paveikslą.

Įvesti dialogai paįvairina pasakojimą ir daro knygutę gyvą ir įdomią.

Šeima, tėviškė, mokslas, pašaukimas į dvasininkų luomą ir gyvenimo įvykiai — viskas dėstoma to laikotarpio fone, kuris nušviečia ne tik atskirų žmonių, bet ir visos Lietuvos gyvenimą.

Knygutė 95 psl., raudonais gy vais viršeliais, kainuoja tik 1.00 dol. ir gaunama DRAUGE.

Prie knygos kainos prašome pridėti 5 proc. mokesčiams.

Viena iš daugiausiai perkamų knygų yra Juzės Daužvardienės

POPULAR LITHUANIAN RECIPIES

Joje kiekvienas atras savo mėgiamo lietuviško patiekalo receptą, arba suras naują, iki šiol neragautą, kurių čia yra virš 200.

Knyga parašyta anglų kalba, labai tinkama dovana vyresnėms, o ypač naujai pradedančioms šeimininkauti moterims.

Kaina tik 2.50 dol., galima gauti DRAUGE.

Illinois gyventojai prie knygos kainos prašomi pridėti 5 proc. mokesčiams.

BITĖS

Liuda Germanienė

Knygutė skirta pradedančiam skaityti vaikui. Spalvingos didelio formato iliustracijos patraukia vaiko dėmesį prie trumpų ryškaus šrifto prierašų. Apvaldęs trumpus sakinukus jaunas skaitytojas progresuoja į pagrindinį tekstą, kur vėl atsikartoja iliustracijų tema. Puiki dovana pradedančiam mokyklą — gražiai išleista ir tvirtai pedagoginiai paruošta.

Išleido Am. Liet. Montessori draugija. Žitos Sodeikienės iliustracijos, gaunama Drauge. Kaina — kietais viršeliais 3.50 dol.

Illinois gyventojai prie knygos kainos prašomi pridėti 5 proc. mokesčiams.